

Under Dusken

STUDENTAVISA I TRONDHEIM NR.08 111. ÅRGANG 02.09.25 - 23.09.25

Stortingsvalg 2025:

**Hvilket parti
logrer du for?**

Side 10

Bli venn med bakrusen 44

Ny plass for klimaengasjerte
studenter 18

Festival for små artister 48

GRATIS

Studentrabatt!

Synsundersøkelse
inkl. OCT- skann
395 kr
(ord. 695 kr)

25% på
komplett
brille

Specsavers

REDAKTØR UNDER DUSKEN
Kjersti Eline Stuen
– Tlf: 909 78 838
avisredaktor@studentmediene.no

NESTLEDERE UNDER DUSKEN
Eline Kielland
– Tlf: 993 23 727
avisnestleder@studentmediene.no

Aëla Kervarec
– Tlf: 45967359
nettredaktor@studentmediene.no

ANSVARLIG REDAKTØR
STUDENTMEDIENE I
TRONDHEIM AS
Kristoffer Ramsøy
– Tlf: 996 86 866
ansvarligredaktor@studentmediene.no

DAGLIG LEDER
Eirik Guldvog Christophersen
– Tlf: 454 89 798
dagligleder@studentmediene.no

SALGSSJEF
Sigrid Dobbartin
salgssjef@studentmediene.no

NYHETSREDAKTØR
Emma Linnéa Holm-Ross
nyhetsredaktor@studentmediene.no

DEBATTREDAKTØR
Anna Kongshaug
debattredaktor@studentmediene.no

REPORTASJEREDAKTØR
Anefte Rauan
reportasjeredaktor@studentmediene.no

KULTURREDAKTØR
Emma Mathea Børsting Andersson
kulturredaktor@studentmediene.no

FOKUSREDAKTØR
Henrik Røren
fokusredaktor@studentmediene.no

MUSIKKREDAKTØR
Emilia Sahara Andersen Brahim
musikkredaktor@studentmediene.no

FOTOREDAKTØR
Annlaug Marie Evjenth Sørhaug
fotoredaktor@studentmediene.no

GRAFISKSJEF
Hedda Vinje Sand
grafisksjef@studentmediene.no

ILLUSTRASJONSSJEF
Lara Haugland
illustrasjonssjef@studentmediene.no

DESK
Elfrida Setra (sjef), Karianne Folkvord
Furset, Even Kaushik, Cecilie Bjørnsdotter
Raustein, Benedikt Erikstad Javorovic,
Bendik Brodshaug, Andrea Barland,
Christina Xenaki, Kristoffer Ramsøy
Fredriksen, Sina Leirvik, Nora Lærkerød
Alnes, Andreas Dalhaug

GRAFIKERE
Hedda Vinje Sand (1-5)
Kristian Nikolai Hansen (6-17)
Mia Langeland (22-29)
Heidi Lyngård Fagerheim (18-21, 30-35)
Martine Bræck Hansen (36-47)
Milly Garde (48-58)

KORREKTURSJEF
Karianne Folkvord Furset

FORSIDE
Thomas Vevle Bruknapp

I denne utgaven

FRA DRAGVOLL TIL KRIGSSONE

På tross av risikoen for å dø, drar Emma til Ukraina for å levere utstyr.

Side 20

MEDBRAKT ELLER MICHELIN

Energidrikk, kjøleskapsgrøt eller «ommi». Dette er studentenes lunsjfavoritter.

Side 26

SKRANGLEKASSE

Diversegjengen forsvarte Samfundets ære og satt egen helse på spill når Red bull arrangerte olabiløp i Trondheim.

Side 36

LES MER PÅ UNDERDUSKEN.NO

TIPS OSS!

tips@studentmediene.no

ANNONSERE?

salgssjef@studentmediene.no

Under Dusken er et uavhengig organ for studenter i Trondheim, utgitt av Studentmediene i Trondheim AS. Under Dusken blir distribuert gratis i Trondheim, og kommer ut seks ganger i semestret. Under Dusken arbeider etter god presseskikk i henhold til Vær Varsom-plakaten. Den som mener seg rammet av urettmessig omtale oppfordres til å kontakte redaksjonen.

Under Dusken blir utgitt av Studentmediene i Trondheim som får økonomisk støtte av Velferdstinget i Trondheim og Studentersamfundet i Trondheim, som står uten redaksjonelt ansvar.

Jeg følger deg er sånn indre crusty

Lisensnr. 241823
Sertifikat nr. 1638

Miljøtrykksak fra
Trykkpartner AS.

Til minne om César Mondragon

Specsavers Trondheim
Prinsens Gate 39 Tlf: 73 87 66 60

Specsavers Lade
City Lade Tlf: 73 92 99 69

Specsavers Tiller
Tiller Torget Tlf: 40 00 02 49

Bestill synsundersøkelse
på specsavers.no

Synsundersøkelse 395 kr (ord. 695 kr) inkl. øyehelsekontroll med OCT-skann. Trykkmåling utføres på personer over 40 år, eller ved behov. Gjelder ikke førerkortundersøkelse. Kan ikke kombineres med tilbudet brille. Okr. 25% på komplett brille, når du kjøper innfatning fra 195 kr og oppover. Gjelder ikke online. Tilbudet kan ikke kombineres med 2for1, fri oppgradering eller andre tilbud. Gyldig studentbevis må fremvises.

Monica lærer tusenvis av barn å regne.

Men sliter med å få sitt eget budsjett til å gå opp.

Nå søker vi ildsjeler som bruker fritiden og energien sin på lokale aktiviteter som inspirerer barn og unge. Med pågangsmot og lidenskap kan man få til mye, men ofte er det de små tingene som står i veien for å få til noe skikkelig stort. Og det koster ofte penger.

Nå deler vi ut 10.000 eller 100.000 kroner til hundrevis av lokale initiativer. Så uansett om du er en del av et fotballag, en kodeklubb, et korps, eller driver med noe vi aldri har hørt om, vil vi høre fra deg.

→ Søk på equinor.com/stotte innen 30. september.

Søker etter bedre.

LEDER

Kjersti Eline Stuen

REDAKTØR I UNDER DUSKEN

ILLUSTRASJON: Lea Lauvland Longva

Ja, vi bryr oss fortsatt

Er det én ting studenter er gode på, er det engasjement.

Fram mot stortingsvalget blir utallige problemstillinger slengt ut i media. Det lett å føle seg overvelda som velger. På folkemøtet i Storsalen diskuterte statsministerkandidatene alt fra skjermtid til fedmebehandling. Som student var jeg forvirra.

Det er en kjent sak at tema som opptar unge ikke gjøres nok med. Leiter du i arkivet til Under Dusken kan du oppdage at vi skreiv om palestinaaktivisme da faren min var ung. Det begynner å bli ganske lenge sia.

Det kan føles som om vi kjemper en kamp som allerede er tapt. Det er lett å kjenne seg utslitt når man opplever at ingenting blir gjort. Som Samfundet-lederen påpeker i denne utgava er studenter en del av gruppa som har lavest valgdeltagelse ved stortingsvalg.

Vi må ikke glømme at engasjement faktisk funker. Det er slik vi kan skape endring. Norge anerkjente først Palestina som stat i fjor. Protester og demonstrasjoner med unge i spissen har vært viktige. Endringer skjer sakte, men engasjement nytter.

Jeg beundrer studentene sin evne til å bry seg om større saker, som ikke kun påvirker dem sjøl. Det er ikke kun

studiestøtta som opptar oss. Derfor er det utrolig viktig at vi stemmer. Om vi lar være, risikerer vi at alt vi bryr oss om nedprioriteres.

Selvfølgelig hadde det hjulpet om politikerne diskuterte studentrelevante saker når de troppet opp på en av Norges største studentarenaer. Det er stor bredde i sakene som opptar studenter. Da er det rart at debatten dras inn på alt annet.

I denne utgava kan du lese om Den grønne studentbevegelsen, nylig oppretta av de klimaengasjerte studentene Gro Nergård og Gina Gylver. De viser at vi studenter fortsatt bryr seg om klima, selv om det ikke topper meningsmålingene.

For om vi ikke viser at vi fortsatt bryr oss, skjer det ingenting. Likegyldighet er vår fiende. Trondheim pride ble nesten avlyst, men klarte å snu kursen når folk strømmen til for å hjelpe. Nå er det få dager til festivalen er i gang.

Uten engasjement blir landet gråere. Uten engasjement blir det ingen endringer. Uten engasjement hadde du heller ikke kunnet lese denne avisa.

Takk til deg som engasjerer deg!

Du har makten, bruk den!

BIRK COCK ASCHJEM
Samfundetleder

Hei, student! Vet du at du tilhører gruppen i Norge som er dårligst på å stemme?

Nå nærmer valget seg med stormskritt. Det handler om veivalgene vi tar her i Norge, og det handler om hvordan vi stiller oss til det som skjer utenfor våre grenser.

For mange av oss er Gaza et symbol på urettferdighet. Stortingsvalget er en gyllen mulighet til å ytre meningen sin. Vi må velge hvilken side av historien vi vil stå på.

Det er en realitet at unge stemmer i altfor liten grad. Valgdeltakelsen er lavest blant dem mellom 20 og 24.

Det er vi som er fremtiden, men vi må ikke glemme at vi også er nåtiden. Demokratiet vårt fungerer bare hvis vi bruker det. Dette er ikke bare borgerplikten vår, men også den viktigste muligheten vi har til å påvirke.

Vi lever i en tid hvor færre, spesielt færre unge, bruker redaksjonsstyrte medier for å følge med på politikk. I stedet formes de politiske meningene våre i større grad av sosiale medier. Her blandes politikk med influensere som «Gutta» og «Jenny Huse».

Derfor er det viktig å minne oss selv på å være kritisk, bruke flere pålitelige kilder og lese redaksjonsstyrte medier. Det viktigste er at du er kritisk; ingen influenser kan ta det ansvaret for deg.

Både innenriks og utenriks skjer det stadig dramatiske endringer. I USA har Trump trukket landet ut av flere internasjonale avtaler, og samarbeidet i Nato svekkes. Hvordan Norge skal forholde seg til USA og Trump, er noe man kan ta med seg inn i valgavluksene.

I tråd med endringene i USA knyttes Europa tettere sammen. Dette reiser en rekke politiske spørsmål. I dag står Norge kun med en halv fot innenfor i EU. Skal vi fortsette å være halvveis med, eller vil EU svekke vår selvstendighet?

Innad i Norge er det stadig flere som lever i fattigdom. Samtidig flytter flere av landets rikeste utenlands. Om du bryr deg mest om skatt, klima, utdanning, byråkrati eller utenrikspolitikk, spiller ingen rolle. Det viktigste er at du engasjerer deg og stemmer.

Om du liker Jonas, Erna eller Sylvi er mindre avgjørende enn at du faktisk deltar. Og dersom du er like forvirret som de fleste av oss, så oppsøk de ulike politiske arrangementene som foregår i byen, og gå i sikk-sakk gjennom Nordre gate!

ILLUSTRASJON: Kirsti Jacobsen

Hvor mye smerte skal vi tåle?

Harald Eia gjestet nylig i podkasten til Wolfgang Wee. Der uttalte han seg ekstremt klønete om kvinnehelse.

VILDE TERJESDATTER GULVIK
Bachelorstudent i samfunnsøkonomi

Jeg har hatt utallige legebesøk for å prøve forskjellig prevensjonsmuligheter. Dessverre uten hell. «Damene er interessert i helse; de er familiens sykepleier» sier Eia. Klart man må bli familiens sykepleier når ingen har brydd seg om helsen vår før nå.

Det jeg får til, er på tross av at jeg blir satt ut av spill én gang i måneden. Dette er noe ingen privilegert mann har rett til å uttale seg om. Derfor blir jeg ikke bare sur, men forbanna, når Harald Eia skal melde at kvinner dyrker og overdriver egen sykdom.

Jeg har bitt tennene sammen helt til jeg ble nødt til å ta det på alvor at jeg blir syk med feber, i tillegg til å få intense smerter, hver eneste syklus.

For øyeblikket venter jeg på utredning for PCOS og endometriose – to alvorlige kvinnesykdommer som ikke har

noen behandling. Foreløpig er det kun prevensjon som blir tilbudt som løsning.

I sommer var jeg på opptak til krigsskolen. Det er det mest utfordrende og krevende jeg har gjort, både fysisk og psykisk. Samtidig hadde jeg mitt livs verste krampes.

Jeg brukte mye krefter bare på å ha krampetrekninger, men jeg kunne ikke annet enn å holde kjeft. For hvilken mann ville ha forståelse for det?

Tydeligvis klarer ikke en gang Harald Eia som sosiolog det.

Ikke kom her og si at jeg dyrker sykdom. Det er en selvfølge at vi må gi rom for å snakke om kvinnehelse. Det siste vi trenger er en mann som skal forhindre dette, og spre propaganda.

Vi kan ikke legge skjul på at menn er født med et biologisk fortrinn i livet, selv i dette likestilte, demokratiske landet. Harald Eia kunne ha brukt stemmen sin til å hjelpe andre, i stedet for å neglisjere kvinnehelse.

Det er trist at vi kvinner hele tiden er nødt til å forsvare oss selv mot tåpelige utsagn. Jeg er så lei av menn som ikke klarer å tenke på annet enn sine egne privilegier, men dét tåler jeg.

Det jeg ikke tåler er at Eia har studert sosiologi, men likevel ikke evner å sette seg inn i andres perspektiv.

Disse guttene kan aldri føle det vi føler, men man må ikke kunne alt for å respektere andres helse. Vi er nødt til å lære guttene dette, for det ser ikke ut til at de skjønner det. Selv ikke i godt voksen alder.

ILLUSTRASJON: Lara Haugland

Er du stum eller dum?

Jo, du får deg framleis jobb etter å ha ytra deg i avisa.

ILLUSTRASJON: Lea Lauvland Longva

Generasjonen vår har blitt for sjølvbevisst. Genuine haldningar er erstatta av høgrøysta folk på Tiktok som krympar saman av å bli siterte i avisa og eit miljø der den vanlege studenten helst ikkje skal meine noko som helst.

Når eg intervjuar studentar på campus, har dei fleste tilsynelatande ingen meiningar. Ikkje ein gong dei som er politisk korrekte.

Det er ein markant forskjell på å avsløre seg som klimafornektar og å svare på kva for klede du likar å gå i.

Eg nektar å tru at det er tyst når dei same temaa kjem opp i veneflokken.

Medietilsynet melder at berre éin av ti mellom 16 og 24 år les innhald produsert av eit mediehus kvar dag. Redaktørstyrte medium har dermed blitt eit framandord for unge. Det kan derfor sjå ut til at mange ikkje ser viktigheita av å ytre seg i avisa.

Eit mediehus utan innspel frå unge vaksne kan ikkje bli den nye normalen.

Då eg skreiv ein nyheitsreportasje om den nye abortloven, rann det inn e-postar frå intervjuvillige abortmotstandarar. Retten til sjølvbestemt abort er lovfesta i Norge. Dermed er det meir ytterleggåande å vere mot abort enn for. Samstundes var det ikkje ei einaste pro-abortstemme å oppdrive blant studentane.

Media skal informere og belyse, og det er ein vesentleg forskjell på ein artikkel om abortloven og ein om abortmotstand.

Derfor er det viktig å få med alle sider og samfunnslag. Studentmassen kan ikkje forsvinne frå mediebildet grunna eksponeringsangst.

Vi må alle bli flinkare til å framsnakke dei som ropar høgt og deler av seg sjølv. Eg oppfordrar nettopp deg til å applaudere openheit og gjere det mindre skummelt å snakke.

Om du er redd for å bli fordømt av ein framtidig arbeidsgjevar fordi meininga di kjem opp når vedkommande søker på namnet ditt, kan du legge det frå deg med éin gong. Arbeidsgjevaren kjem garantert til å prise engasjement og initiativ.

For det du dessverre ikkje kan lese om her i Dusken, er kva medstudentane dine syntest om at Jens Stoltenberg var tilbake, kor dei kjøper kleda sine eller om abort bør vere lov.

Det er det ingen som bryr seg, eller tør eller vil seie noko om. Så skjerp deg, og snakk med meg!

KI blir aldri fornøyd med deg

Bare én av tre studenter har fått opplæring i bruk av KI. Resten av oss famler kanskje helt i blinde, og det bekymrer meg.

Noen av oss husker tiden da venner, foreldre eller universitets ansatte var de eneste som leste gjennom semesteroppgavene våre, da Wikipedia og Store norske leksikon var høydepunktene i Google-søket med de beste forklaringene. Så kom kunstig intelligens (KI) og endret alt.

Etter lange timer med tunge begreper og akademisk språk kan KI forklare nesten alt av pensum som om vi gikk på barneskolen igjen. Det er fristende å bruke disse oppsummeringene, forklaringene, og tilbakemeldingene. Vi stoler mindre på oss selv, og prøver derfor ikke å forstå på egen hånd først. Under ligger en usikkerhet, en leveringsfrist og en eksamensdato.

Mange setter nå sin lit til at KI kan forklare og formulere pensumet, i stedet for at vi bruker tid på å gjøre det om til egen kunnskap og stoler på egen forståelse. «Har jeg forstått dette riktig? Er dette godt nok? Skriver jeg bra nok?». KI har de «riktige» svarene.

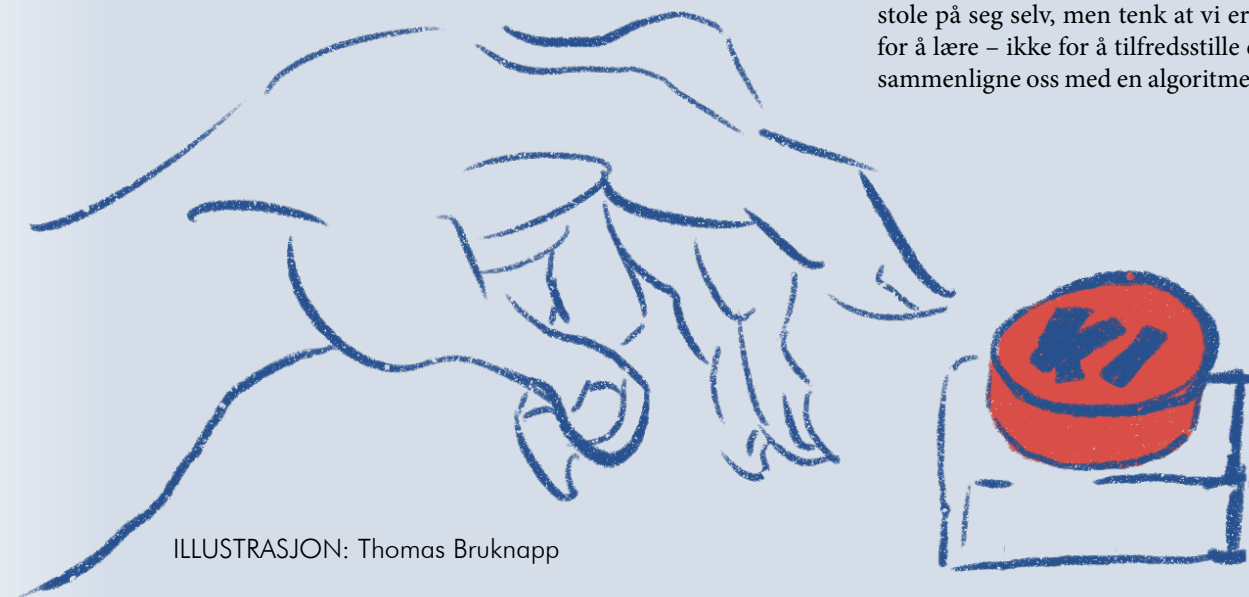
Ingen vet hvordan vi burde forholde oss til KI. Ett av problemene jeg har sett underveis i utdanningen, er når vi begynner å sammenligne oss med KI sine formuleringer, eller lar KI vurdere om «det er godt nok»: Da glemmer vi at vi er mennesker på et studium og ikke en algoritme.

Jeg vet hvordan det er. Med lange kvelder hvor jeg har spurt KI om alt fra idéer til fullstendige omskrivninger, har jeg følt

meg dummere hver gang – helt til jeg skjønnte at KI aldri blir fornøyd. Den finner alltid småpirk som kan forbedres og tenker alltid på noe jeg har glemt.

En liten hemmelighet: Universitetet er en læringskurve; hele poenget er å utvikle evnen til å kunne tenke kritisk og til å stå for egne konklusjoner. For sensor er det ikke viktigst om du har forstått det «riktig», men heller om du kan forklare hva du forstår og begrunne synet ditt på det, helst med litt selvtilitt og originalitet.

KI er et fantastisk hjelpemiddel, men som en av studentene som ikke har fått opplæring i KI er min mest sentrale erfaring: Det er bortkastet å bruke tid på å diskutere som om KI har fasiten. Hadde du diskutert slik med en venn? Jeg tror ikke det. Det er skummelt å stole på seg selv, men tenk at vi er her for å lære – ikke for å tilfredsstille eller sammenligne oss med en algoritme.

ILLUSTRASJON: Thomas Bruknapp

STORTINGSVALG 2025: PARTILEDERNE SVARER

8. september er det klart for stortingsvalg. Under Dusken har spurt partilederne hva de står for og hvorfor studentene skal velge stemmeseddelen fra deres parti.

ILLUSTRASJON: Thomas Bruknapp

Ap

– Ensom frihet skaper ikke trygge samfunn

TEKST: Håvard Stenstadvold

På spørsmål om hvorfor Støre har lyst til å være statsminister, svarer han at «lyst» er et komplisert begrep som han har fått et blandet forhold til som statsminister.

– Jeg sier ja til ansvaret når jeg stiller til valg, så på den måten har jeg «lyst». Samtidig kjenner jeg en stor følelse av ansvar og forpliktelse, og det er veldig annerledes fra andre mer lystbetonte jobber.

Han forteller videre at det er noen sider ved stillingen man ikke kan velge bort, men at han opplever det som veldig meningsfylt.

– Jeg tror jeg kan gjøre en forskjell.

Støre meddeler at så lenge partiet fortsatt vil ha ham i stillingen, og Arbeiderpartiet tar Norge i det han mener er rett kurs, vil han fortsette.

Som tidligere utenriksminister har Støre lang erfaring med internasjonal politikk, noe han mener andre politikere burde være mer oppmerksomme på.

– Vi må se sammenhengen mellom det som skjer ute i verden og det som skjer hjemme. Norge er faktisk verdens åpneste økonomi, og en del politikere tror at det der ute spiller mindre rolle, at

det er her hjemme alt skjer. Sånn er det ikke; det henger veldig nært sammen.

Statsministeren mener en god balanse mellom rettigheter og plikter, og at alle føler de har muligheter, er de viktigste faktorene for et fredelig samfunn.

– Jeg tror idéen om at frihet handler om å være fri fra alle bindinger rundt seg fører til en ensom frihet som ikke skaper trygge samfunn.

For Støre ligger frihet i å trygt kunne utvikle seg. Med en trygghet og et fellesskapsansvar som skaper muligheter for alle, mener han at samfunnet klarer seg godt.

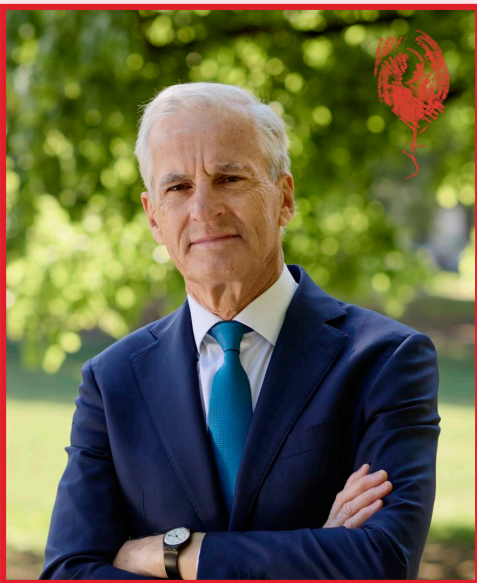
Videre forteller Støre at han aldri har vært opptatt av ideologi. Han er en stor tilhenger av sosialdemokratiet, som han føler er bedre beskrevet som en tankeretning om fellesskapet i moderne og jordnære samfunn, heller enn som en ideologi.

– Det har noen prinsipper som det er ganske lett å forstå at skaper rettferdig fordeling og gir like muligheter til folk.

Videre mener statsministeren at en Støre-ledet regjering er bra for studentene, fordi Arbeiderpartiet har tatt grep opp mot studenters økonomi, og innført

tiltak som bedre borteboerstipend for elever.

– Vi jobber nå med desentralisert utdanning for at folk skal få tilgang til høyere utdanning alle steder i landet, og det tror jeg er viktig for å kunne tilby folk opplæring og arbeid der de bor.

FRIHET UNDER ANSVAR: Jonas Gahr Støre mener et fredelig samfunn krever god balanse mellom rettigheter og plikter, ikke tøylesløs frihet. Foto: Sebastian Bjerkvik

Sp

– Norge har klart det brede og folkelige

TEKST: Håvard Stenstadvold

Senterpartiet er tydelige på hva de ønsker å utrette.

– Vi vil utvikle hele Norge, og ha et land med små forskjeller og nasjonal kontroll på naturressurser, slik at de kommer alle til gode. Vi har sterk tro på nærhet, altså at man skal ha grunnleggende ting som skole og sykehjem i sitt eget nærmiljø.

Vedum mener at de andre stortingspartiene tar for lett på hvem som skal eie norske naturressurser.

– Vi må sikre slike store naturarealer sånn at alle som bor i Norge, uavhengig av størrelsen på lommeboken, skal kunne få glede av dem. Jeg mener det er unikt hvordan Norge har klart å bruke naturressursene våre til å løfte de mange.

Jeg tror Norge nettopp har klart det brede og folkelige.

Sistnevnte tanke peker også mot det Vedum mener er den viktigste faktoren for et fredelig samfunn: små forskjeller. Dette mener han skaper mindre konflikt og mer fellesskap.

– Vi er avhengige av en fellesskapsfølelse, og det som er gift for denne følelsen, er at forskjeller blir altfor store – både geografisk og sosialt. Hvis man ser på USA, for eksempel, så er det enorme forskjeller mellom både geografiske og sosiale grupper.

Angående studentpolitikk fremhever Vedum to punkter. Det første er at Senterpartiet er opptatt av god og trygg studiefinansiering, og det andre →

NASJONAL KONTROLL: Trygve Slagsvold Vedum vil at norske naturressurser skal komme alle nordmenn til gode. Foto: Mimsy Møller

er en fordelaktig skattepolitikk. Han trekker frem et eksempel fra i fjor, da Senterpartiet var med på å øke frikortsgrensen til hundre tusen kroner.

Han forteller videre om tiltak hvor Senterpartiet har vært hovedaktør.

- Et morsomt grep vi har gjort, var å innføre sletting av studielån i distriktskommuner. Flytter du dit, vil du få slettet

litt studielån hvert år, og i Nord-Norge får du slettet enda mer. Det er vårt tiltak, og det hadde aldri skjedd hvis vi ikke hadde vært på Stortinget.

Avslutningsvis er han fornøyd med jobben på Stortinget.

- Det er et privilegium, men det er ikke en hundre prosent stilling, det er en tre hundre prosent stilling. Det er

enormt mange plikter og en rolle som følger deg hele veien. Du må like å jobbe.

MDG

– Studenters velvære avhenger av fremtiden

TEKST: Håvard Stenstadvold

Hermstads engasjement for miljø er grunnen til at han vil være partileder, men han understreker at det er viktig for MDG å alltid få med seg flere medlemmer.

- Jeg tror det er viktig at vi får frem nye flinke folk som kan overta når jeg en eller annen gang tenker å gi meg.

Blant andre politikere savner han lederskap. Han synes at politikere burde styres mindre av meningsmålingene.

- Det er viktigere at samfunnet styres på en ansvarlig, klok og langsiktig måte. Andre partier blir ofte redde for å bli upopulære, slik at de ikke tør å ta de store sakene.

Han forteller at mange politikere ikke tør å innføre politikk som de vet blir nødvendig før eller siden. Dette gjelder andre temaer så vel som klima.

Videre ser han stor verdi i mangfold. For at et samfunn skal være fredelig, mener han det er viktig at folk er rausere med hverandre og betrakter forskjeller som styrker, ikke svakheter.

- Vi må lære å sette pris på mangfold, både blant folk i samfunnet og i naturen. Følgelig bekymrer han seg over enkelte globale trender hvor forskjeller blant folk problematiseres.

- Det er mange i dag som sier at mangfold er et problem, slik som Trump og autoritære krefter på fremmarsj i flere land. Jeg synes det er en farlig retning.

Han er derimot godt fornøyd med den politiske kulturen i Norge. Han føler at politikere får mye respekt, og at vanlige folk har et realistisk bilde av hva politikere egentlig er.

- Den norske politikken er sunn, men vi burde nok skjerpe oss med å ikke love altfor mye altfor fort. Da mister folk tilliten til oss.

Til slutt har Hermstad noen konkrete planer for studenter. Han vil i første omgang øke studiestøtten til 1,5G, der G altså er grunnbeløpet i folketrygden.

- Det var studiestøtten på da jeg studerte. Da får folk bedre mulighet til å studere på heltid uten å trenge en jobb ved siden av.

Han vil også at det skal bygges flere studentboliger og gjennomføre juridiske og økonomiske tiltak som gjør det lettere for studenter å komme inn på boligmarkedet.

Han bemerker videre at studenters velvære avhenger av fremtiden. Han tror studenter deler hans engasjement for at Norge skal ha en trygg fremtid og mer konkret at Norge skal ut av oljealderen og inn i en grønn og sirkulær økonomi.

- Den omstillingen tror jeg er fullt mulig. Jeg vil at studenter skal ha trygge og fremtidsrettede jobber når de er ferdige med å studere.

SAVNER LEDERSKAP: Arild Hermstad skulle ønske at flere politikere turte å takle kontroversielle temaer. Foto: Pernille Sommer

KrF

– Livet er mer enn billig bensin

TEKST: Håvard Stenstadvold

Ulstein uttrykker stor takknemlighet for vervet sitt.

- Å være leder for et parti med så lang historie og betydning for norsk politikk er jeg ydmyk og glad for hver dag, sier han.

Han ble offisielt lederen for KrF i januar i år og har gjennom sin tid observert et problem han mener det er for lite fokus på: ensomhet.

- Jeg tror ikke alle tar innover seg hvor krevende ensomhet kan være, både for den enkelte og for samfunnet. For eksempel er én av fem studenter ensomme. Dette er noe KrF vil gjøre noe med.

Ulsteins politiske ståsted har vært ganske stabilt gjennom livet. Han har alltid vært kristendemokrat og ikke endret seg mye på den fronten.

- Det nærmeste du kommer livssyns- endringer, blir heller de x antall musikkjangrene jeg flørtet med som ung, sier han.

Fra dette livssynet springer idéen om hva som er viktigst for et fredelig samfunn:

- Kjærlighet til hverandre, uansett hvor godt kjent vi er og uansett hvilken bakgrunn vi har.

Dette kan vi se bevis på i politikken i Norge, mener Ulstein.

- Vi politikere har en god tone oss imellom og kan være gode venner selv om vi er rykende uenige i debatter. Sånn er det bare i noen få land, og jeg ønsker ikke at det skal endre seg i Norge.

Han mener at om det norske samfunnet skal fortsette på fredelig vis, må vi opprettholde denne vennskapeligheten og verne mot polarisering.

Til slutt svarer Ulstein på hva KrF vil gjøre for å forbedre studenters hverdag.

- Vi har en bred studentpolitikk som omfatter å øke studiestøtten til 1,5G, innføre foreldrepenger for alle – inkludert studenter – til 3G, og å sikre

tilstrekkelig utbygging av studentboliger i hele landet.

Ulstein avslutter med å bemerke at ingen partier er som KrF.

- Vi er verdidrevne og mener det er mer enn billig bensin som har noe å si for et godt liv, for å si det sånn.

TAKKNEMLIG: Dag-Inge Ulstein er strålende fornøyd med tilliten fra KrF. Foto: Sindre Deschington

SV

– Det er nå stemmeseddel kan vinne over pengeseddel

TEKST: Aëla Kervarec

Bergstø er forsiktig med å diktere hvilke samfunnsutfordringer de andre partiene enten har oversett eller ikke bryr seg om. Hun er likevel klar i sin tale angående situasjonen i Midtøsten.

- En utfordring det er veldig delt engasjement rundt, er jo krigen i Midtøsten, okkupasjonen av Palestina og folkemordet som pågår i Gaza. Dette er saker som vi tydelig ser at splitter det høyre og venstre politiske landskapet i Norge.

Bergstø forteller at det er noen grunnprinsipper som har vært spesielt gjeldende for henne fra første gang hun selv stemte SV.

- Tankerekken min omhandler idéen om at vanlige folk skal bli hørt og ha

like muligheter, og at vi trenger et sterkt fellesskap. Og ikke minst at vi skal ta vare på miljøet for å sikre fremtiden.

Videre utdyper hun at demokratiet er det viktigste for et fredelig samfunn.

- Man må ha et fungerende demokrati der folk blir hørt og opplever at de er med på å velge.

Bergstø tror det er lett å spille opp politikerforakt og mistro til demokratiet.

- Etter mitt syn er dette noe av det farligste man kan mobilisere. Vi er helt avhengige av at folk stemmer og støtter opp under demokratiet.

Likevel har Bergstø forståelse for slike misoppfatninger av politikken.

- Jeg tror grunnen til at noen opplever det slik, er at ingen har flertall; ingen →

LIKHEIT: Kirsti Bergstø går til valg for å redusere forskjellene i samfunnet. Foto: Fredrik Varfjell

sitter på all makten. Man er helt avhengig av å forhandle med andre partier.

Hun sier at det er viktig å ta utgangspunkt i hva partiet prioriterer som det viktigste når man skal stemme. Bergstø forteller om hva som er spesielt avgjørende ved det kommende valget.

– Forskjellene i Norge øker, og gapet mellom dem som har mest og dem som har minst øker. Det er viktig å huske at på valgdagen kan våre felles interesser vinne frem, og ikke bare interessene til noen få som er rike og mektige.

Til studenter har Bergstø én tydelig beskjed.

– Vi har den beste studentpolitikken. Vi er det partiet som virkelig prioriterer studentene.

Bergstø trekker frem den store seieren SV fikk da de klarte å øke utbetalingene til studenter etter forhandlinger med regjeringen.

– Det er det mange som har prøvd å ta æren for i ettertid, men det er faktisk vi som har prioritert og sørget for økningen i utbetalingen til studenter.

Hun viser også til at SV har klart å få på plass mer utbygging av studentboliger,

og at de ønsker større fart på disse prosjektene, slik at man får dekket opp behovet for trygge og rimelige boliger for studenter.

– Vi har en politikk som sikrer økonomien til akademia og utdanningsinstitusjonene, men også et trygt arbeidsliv når man er ferdig med å studere.

TEKST: Henrik Røren

Høyre

– Et samfunn med mange sinte og fattige menn er også veldig dårlig for kvinner

Etter fire år i opposisjon ønsker Erna Solberg seg tilbake til regjeringsmakt. For Solberg er det ingen tvil om at hun er rett kvinne for jobben.

– Jeg tror jo at jeg gjennom et langt politisk liv har vist at jeg klarer å kombinere mye faglig kunnskap og ideologisk forankring med å både være veldig glad i å møte folk og ha utholdenhet til å stå i krevende beslutninger, sier hun.

Hun legger til at en statsministerkandidat er nødt til å greie å stå i stormen og holde ut, selv i motgang.

Solberg trekker frem mangel på verdiskapning og økonomisk aktivitet som noe hun tror valgkampen fokuserer for lite på.

– Altfor lite av debattene før valget brukes på hvordan vi kan oppmuntre verdiskapning og aktivitet på en måte som gjør at vi kan finansiere velferdstjenestene våre i fremtiden, forklarer hun.

For nettopp det at alle i samfunnet får det litt bedre hvert år, mener Solberg står sentralt i å skape gode samfunn.

– Det gir fremtidstro og optimisme, mens det motsatte gir fortvilelse. Det er også en av grunnene til at det er så

viktig å sørge for at vi over tid har nok økonomisk vekst i samfunnet.

Også for likestilling og kvinnekamp tror Solberg at en solid økonomi er alfa og omega.

– Jeg har for eksempel engasjert meg mye for jenters rettigheter i bistandspolitikken og bruker å si at et samfunn med mange sinte og fattige menn også er veldig dårlig for kvinner.

Dette temaet har fulgt henne stort sett hele hennes politiske liv, men også beredskap har fått økt fokus de senere årene.

– Etter pandemien ble jeg også mer oppmerksom på en del sårbarheter fra forsyningslinjer og lignende. At vi som samfunn nok må tenke litt mer beredskap og ikke bare hva som er mest effektivt, sier hun.

Solberg mener Høyre er et godt valg også for studentene. Partiet vil heve kvaliteten på utdanningen, men også studentlommeboken kan nyte godt av et regjeringsskifte, ifølge Solberg.

VEKST: Erna Solberg synes for lite av debatten handler om hvordan vi kan sikre næringsgrunnlag for velferd. Foto: Erlend Berge

Frp

– Folk må få endene til å møtes

TEKST: Håvard Stenstadvold

Listhaug overtok som leder av Frp i 2021 og er takknemlig for at landsmøtet valgte henne.

– Nå synes jeg det er veldig givende å få lov til å være med på å gjøre Frp sterkere.

En sak Listhaug har stort engasjement for, er eldreomsorg.

– Jeg synes det er trist å se at så mange eldre som har bidratt til samfunnet, og som har gjort sin plikt, ikke får den hjelpen de fortjener når det er deres tur til å kreve sin rett fra fellesskapet.

Hun meddeler at «eldrebølgen» er et uverdig begrep, og at vi burde være glade for at flere folk blir eldre ettersom det reflekterer økt levestandard, og at vi får beholde de vi er glade i lenger.

For å bedre kårene deres vil Frp øke statlig finansiering av eldreomsorg samt slippe til private organisasjoner.

– Da vil vi gjøre det samme som på barnehageområdet, hvor vi fikk full dekning i løpet av veldig få år.

Listhaug har alltid vært opptatt av markedsliberalisme, men ikke uten tøyler.

– Politikerne må sette noen rammer, men jeg tror mer på at markedet burde styre hvor investeringer gjøres, enn at politikere gjør det gjennom statssubsidier.

Listhaug mener at det viktigste for å opprettholde fred i samfunnet er at alle får endene til å møtes.

– Når folk ikke opplever trygghet, vil samfunnet fungere dårlig. Derfor må vi sørge for å løfte dem som sliter og bygge et samfunn hvor vi får vekst og velstand.

Økonomisk vekst er øverst på Listhaugs agenda.

– Folk må kunne investere egne penger i sine bedrifter slik at vi kan få arbeidsplasser og sysselsetting. Et av de viktigste grepene for at folk skal kunne leve gode liv, er nettopp at de er i jobb og får inntekt.

Som politiker vil Listhaug minne oss på at de også er mennesker. Livet til en politiker er ikke noe spesielt eller mystisk.

– Vi har unger, vi har hus vi må vaske og biler som kan streike. Vi har det meste alle andre har, men vi er kanskje litt mer synlige på tv.

Til sist diskuteres studentene. Listhaug mener det er viktig at de skal kunne sitte igjen med mer av sine egne penger.

– Studenter skal senere ut i jobb, og da må de kunne sitte igjen med mer for å få etablert seg, kjøpe bolig og stifte familie.

Hun vil også ha et oppgjør med skattepolitikken i leiemarkedet for studenter.

– De siste årene har det blitt dyrere med sekundærbolig, og det har bidratt til et voldsomt press på utleiemarkedet. Vi må få bygget flere boliger og gjort noe med beskatningen for å redusere prisøkningen.

Til slutt tilføyer hun at Frp også vil øke grensen for inntekt før studiestøtten kuttes.

30 ÅR: Sylvi Listhaug har lenge vært trofast medlem i Frp og fryder seg over lederstillingen. Foto: Matias Straume Mørland

Venstre

– Vi har alltid prioritert studentvelferd

TEKST: Kjersti Eline Stuen

Melby mener at en av grunnene til at hun er partileder, er hennes posisjon i det politiske landskapet.

– Jeg tilhører ikke en ytterfløy. Det er kanskje mange i partiet som føler at jeg representerer dem, sier hun.

I tillegg forteller hun om et sterkt engasjement for saker som er viktige for Venstre, som skole, miljø og mer liberale verdier. Hun er derimot kritisk til gapet

mellom handling og ord i dagens politikk.

– Jeg tror ikke du kan møte en seriøs partileder i dag som ikke erkjenner klimakrisen. Både Jonas Gahr Støre og Erna Solberg sier det er et problem, men det gjøres langt fra nok.

Et annet eksempel hun trekker frem, er EU-debatten. Hun mener mange politikere vegrer seg for å ta et tydelig standpunkt i frykt for å miste velgere.

– Man kan i stedet se en del taktiske vurderinger.

Melbys politiske ståsted har stått uendret gjennom livet. For henne handler det i bunn og grunn om en tro på mennesket.

– Jeg har jo tenkt ulikt om diverse saker, men grunnlaget har vært det samme. Folk kan ta egne, selvstendige valg, og det er en styrke for samfunnet.→

Partiets verdigrunnlag var en av grunnene til at hun endte opp i Venstre. – I Venstre vil vi ikke forby, men heller dytte folk i riktig retning, sier hun.

Et eksempel hun drar frem, er å gjøre kollektivreiser billigere. – Vi trenger ikke å forby bilen, men vi kan gjøre det lettere å ta bussen.

Ellers understreker Melby viktigheten av sosial likhet for å oppnå et fredelig samfunn.

– Like muligheter for folk vil minske sosial uro. Vi må jobbe for å redusere forskjeller og fattigdom.

Videre deler Melby at selv om mange kanskje tror at alt er planlagt i storpolitikken, styrer omstendighetene mye. Hun understreker at det ofte hand-ler om å reagere på det som skjer og drar frem pandemien som et eksempel.

– I regjering bruker man omtrent 90 prosent av tiden på å håndtere det som skjer og 10 prosent på egne politiske program.

Til sist forteller Melby hvorfor Venstre er bra for studentene.

– Vi har alltid prioritert studentvelferd. Enten det er studentboliger eller studiestøtte.

Hun mener også at de som er opptatt av kunnskap og utdanning, burde se til Venstre.

– Alle partier i norsk politikk har kontinuerlig sett bort fra forskning og ekspertutvalg. Vi vil lytte til fagfolk og ikke kun ri politiske kjepphester.

NTNU-VETERAN: Som eneste partileder på Stortinget har Guri Melby bakgrunn fra Dragvoll. Foto: Arild Danielsen

Rødt

– Det er reality show på toppen

Martinussen føler seg ikke unik. Hun sier at mange i Rødt kunne ha vært partiledere.

– Men jeg tror jeg er et av de bedre valgene, tilføyer hun med litt latter.

Martinussen mener hun har vært en stor del av partiets fornyelse, som de fortsatt ikke er i mål med.

På Stortinget ligger Rødt ytterst på venstrefløyen, og det er mange ting Martinussen føler at andre partier ikke bryr seg nok om. Et eksempel er tannhelse, som Rødt vil gjøre gratis på lik linje med annen helsehjelp.

At forskjeller mellom folk burde være mindre, er noe Martinussen har hatt som et grunnleggende syn gjennom livet.

– Jeg har tenkt at når man jobber, så skaper man verdier. I etterkant kan jeg si at det var et slags marxistisk syn, selv om det ikke var slik jeg artikulerte det da jeg var yngre.

For å ha et fredelig samfunn må folk ha frihet og trygghet, mener Martinussen.

– Man skal ikke kunne bli utnyttet av andre. Ved å være økonomisk trygg har du større frihet. Uten det vil det bli vanskeligere å leve et godt liv, og da blir det lettere å ty til å være kjip mot andre.

Videre forklarer hun at dette gjelder både for enkeltpersoner og for Norge som samfunn.

– Norge må ha en forsvarstrygghet og en selvstendig forsyning av ressurser for at vi skal kunne stå frie i verden.

I storpolitikken meddeler Martinussen at det ofte tas hensyn til hvordan ting fremstår.

– Jeg var nestleder i Rødt lenge før jeg kom inn på Stortinget. Nå, som leder, ser jeg det mye tydeligere. Image er ikke alt, men det er en litt for stor del av det, synes jeg.

Hun deler et eksempel hvor to partier er enige om samme sak, men unngår å fremstå som enige i media.

– Det blir litt reality show på toppen.

Rødt ønsker også å gi mer penger til studenter.

– Det er mange grupper i samfunnet som har for lav inntekt. Uføre, minstepensjonister, men også studenter.

Hun sier at Rødt vil øke studiestøtten og stipendet, og legge til rette for at studenter får fast jobb med gode arbeidsforhold.

– Det er noen bransjer hvor det er utbredt med midlertidige stillinger og frilansing. Da er det lett å bli herset med.

TEKST: Håvard Stenstadvold

Martinussen avslutter med et punkt om at økonomisk frihet finnes i både positiv og negativ forstand.

– Når en arbeidstaker alltid bistår ved å ta en vakt når arbeidsgiver ønsker, har de ikke den friheten i livet som Rødt er opptatt av. Men høyresiden vil si at det er en frihet for den andre parten. Det er det uenigheten handler om: frihet for hvem til å gjøre hva. **UD**

IMAGE FOKUS: Marie Sneve Martinussen opplever at storpolitikken bærer stort preg av at ting gjøres for syns skyld. Foto: Hans Einar Tuhus Fuglum

NÅR OG HVOR KAN DU STEMME?

Mandag 8. september er den offisielle valgdagen. På valgdagen må du stemme i den kommunen du er folkere registrert i.

Dersom du er folkere registrert i en annen kommune enn Trondheim, må du forhåndsstemme. Du kan forhåndsstemme til og med 5. september i alle valglokaler i hele landet.

I TRONDHEIM KAN MAN FORHÅNDSSTEMME VED DISSE VALGLOKALENE

Hovedbiblioteket og bydelsbibliotekene
Valgbod Trondheim torg 10:00–18:00 (18)
City syd 09:00–21:00 (20)
City Lade 09:00-21:00 (20)
Sirkus shopping 09:00–21:00 (20)
Solsiden 09:00–21:00 (18)
NTNU Gløshaugen 10:00–17:00
NTNU Dragvoll 10:00–17:00
St. Olavs hospital 10:00–18:00

På valgdagen kan de som er bosatt i og rundt Midtbyen stemme på Hovedbiblioteket 09:00–21:00. Se kommunens nettsider for flere valglokaler og mer informasjon.

SAMETINGET

Alle samer som er registrert i Sametingets valgmanntall har stemmerett. Sametingsvalget avholdes samtidig og i samme valglokaler som stortingsvalget. Sjekk kommunens nettsider for mer informasjon.

Under Dusken har valgt å intervju de registrerte partiene som per i dag sitter på Stortinget. Man kan likevel stemme på andre partier (sjekk din kommunes nettsider for mer informasjon).

Intervjuene finnes også i mer utfyllende form på underdusken.no.

FØRSTE MØTE: Den grønne studentbevegelsen har hatt sitt første møte i Oslo. Snart blir det oppstart i Trondheim også. Foto: Freia Catana Aasdalen

Bobler over av grønn glede

Klimaengasjerte studenter har lenge svømt i motstrøm. For å gjøre kampen mindre ensom har to studenter startet bevegelsen de selv har savnet.

TEKST: Tuva Ambjørseiet og Mathea Alten-Ronæss | ILLUSTRASJON: Eugen Johnsen

Sammen har aktivist og jusstudent ved UiO Gina Gylver og energi- og miljøstudent Gro Nergård startet miljøorganisasjonen «Den grønne studentbevegelse».

De synes at kampen for miljø og klima kan føles ensom, og tror at mange studenter sitter med samme opplevelse.

– Jeg tror mange opplever at det å jobbe for miljø og klima er som å svømme i motstrøm, sier Nergård.

Gjennom å stifte en nasjonal paraplyorganisasjon som samler studenter og eksisterende miljøorganisasjoner vil de vise at de er mange som står sammen.

– Jeg tror at en bred organisasjon som tar inn alle virkelig kan få frem at man hverken er liten eller alene, sier Nergård.

– Kjenner seg ikke igjen i mediene

Motivasjonen bak initiativet bunner delvis i frustrasjon over bildet som tegnes av unge i media.

– Medier skriver mye om unge som ikke bryr seg om klima lenger, og at klimaengasjementet synker. Men dét er ikke noe vi kjenner oss igjen i, forteller Gylver.

Studenter hun snakker med kommer ofte med helt andre svar enn det mediene rapporterer.

– Hvis du spør studenter om de synes at klima er viktig tror jeg du sjeldent får nei som svar. Men poenget er at de kanskje ikke vet hva de skal gjøre med det.

Hun forklarer at engasjementet ikke er like synlig som det var i 2019 da skolestreik for klimaet var internasjonalt utbredt. Det betyr likevel ikke at engasjementet er fraværende.

– Mange av oss er gamle skolestreikere. Vi har vokst opp med klimakrisen; vi har erfart at ledere ikke gjør noe som helst, og at det kanskje ikke spiller noen rolle om man engasjerer seg eller ikke. Dét vil vi gjøre noe med – for vi er så mange, vi må bare finne hverandre, sier Gylver videre.

Hun tror også at mange har engasjementet, men ikke kjenner seg igjen i klimaaktivisme med aksjoner og sivil ulydighet.

– De tenker kanskje at «det er ikke meg», og det er helt greit.

Derfor vil Gylver og Nergård etablere et lavterskeltilbud og en bred organisasjon hvor studenter kan engasjere seg.

– Uten å risikere å havne på glattcelle. Selv om det er skikkelig bra at noen gjør det også, sier Gylver.

Kampen for oljefrie universiteter

Et av målene til organisasjonen er å gjøre universiteter og linjeforeninger uavhengige av oljeindustrien.

Nergård tror den beste fremgangsmåten er å starte med de mindre linjeforeningene, og å feire små seiere.

– Vi kan for eksempel begynne med å få linjeforeninger til å ikke bruke oljepenger på kjellerne sine på Moholt. Da kan vi feire å ha oljefrie barer. Videre kan vi gå til de linjeforeningene som kanskje ikke er tyngst påvirket av Equinor. Så får vi en oljefri linjeforening. Og da begynner ballen å rulle, sier Nergård.

Gylver legger til at trondheimsstudentene allerede har vist at endring er mulig.

– Som da Samfundet stemte over om Equinor skulle få sponse UKA, og forslaget nesten gikk gjennom. Og så trekker Equinor seg rett etterpå, for de vil ha siste ordet. Det er en kjent taktikk, men ikke en makt man skal gi dem, mener Gylver.

HA DET GØY UNDERVEIS: For Gro Nergård og Gina Gylver er det viktig at klimakampen ikke bare er tung. Foto: Freia Catana Aasdalen

– Skal ikke skru av kranen over natten

Gylver og Nergård mener nemlig at studenter sitter på mer makt enn de tror. Den makten burde de bruke til å stille krav til store arbeidsgivere. For eksempel til Equinor, som for tiden er den mest populære arbeidsplassen blant studenter.

– 99 prosent av energien de produserer er fossil. Og i de siste årene har de kuttet i fornybare løsninger og sagt opp ansatte som jobber med fornybar energi. Samtidig fortsetter de å investere i olje og gass, selv om de vet at vi skal omstille oss bort fra det, fortsetter Gylver.

Gylver legger til at alle i miljøbevegelsen forstår hvor avhengige Europa er av den norske sokkelen, men legger vekt på at det ikke er der hovedproblemet ligger.

– Det er ingen av oss i miljøbevegelsen som tenker at man skal skru av kranen over natten. Men det handler om å ikke legitimere en aktør som fortsetter å lete etter olje og gass på norsk sokkel i 2025, forklarer Gylver.

Gylver konstaterer videre at det må skje en omstilling, og at det blir spennende å se om det er aktører eller studentene som tar tak.

– Men poenget er at vi vet at vi skal slutte med det en dag, og at den omstillingen må vi begynne med, for vår egen fremtids skyld, avslutter Gylver.

En arena for engasjement

For Gylver og Nergård er studietiden mye mer enn å sitte i en forelesningssal.

– Når vi lever i menneskehetens mest definerende øyeblikk, og når det vi gjør, eller ikke gjør, vil påvirke alle generasjoner som kommer, så burde norske studenter i hvert fall ha muligheten til å engasjere seg i de krisene, sier Gylver.

De vil gi studenter en egen plattform hvor det skal være mulig å engasjere seg og føle at man kan utgjøre en forskjell.

– Vi vil være en plattform hvor man kan bli med, både på tvers av byer og organisasjoner. Det blir mer som en bevegelse enn en ny organisasjon. Vi gjør det fordi vi trenger et sånt sted, og da

tror vi at mange andre trenger det også, sier Nergård.

Gylver mener at det er nettopp i studietiden man har størst mulighet til å utgjøre en forskjell.

– Så vi kan ikke sitte og vente før vi tar tak i store problemer. Over hele verden, gjennom all historie, så har universitetene vært nettopp et politisk verksted. Et sted hvor man dyrker frem engasjement, ikke hvor man dreper det. Og dét håper jeg å oppleve, sier Gylver.

Også Nergård opplever at det finnes et enormt engasjement blant studenter.

– Blant annet Studentersamfundet, som drives frivillig, er et eksempel på at vi har mye arbeidskraft å gi. Og så bryr vi oss om fremtiden vår og fremtiden til etterkommerne våre, sier Nergård.

Å gi slipp på Britannia

Gylver ser på det å gi avkall på noe for klimaet sin del som en måte å vise makten sin på.

– Jeg vil tenke på det som et pressmiddel. Det å faktisk gi avkall på noe, som å si opp en avtale og si at Equinor ikke er velkomne frem til de slutter å

lete etter olje og gass, kan være et nyttig middel. Det å stille noen krav tilbake er viktig.

Nergård forteller om Energidagene, som er karrieredagene for studenter på NTNUs energiteknologiske utdanninger, og deler en bekymring.

– Jeg tror at det kan være et av arrangementene som er mest påvirket av Equinor; de er jo nesten bare finansiert av Equinor. Men vi trenger ikke spise treretters på Britannia under Energidagene; vi kan spise på Thon Hotel. Det går fint, mener Nergård.

Gylver kommer med et scenario hvor du skal fortelle dine barn om hva du gjorde i de mest avgjørende årene dine.

– Skal du si at du satt på Britannia og spiste treretters med Equinors penger, eller skal du si at du tok noen valg som student, spør Gylver.

Hun legger vekt på viktigheten av å være kritisk og klar over hva du gir og tar imot.

– Du gir din tid, og du tar imot penger; du bør stille krav og ikke ukritisk akseptere påvirkning fra oljeselskapet.

Nergård sier seg enig med Gylver, og legger til at hun tror man kan finne de samme midlene andre steder. Da sender man også et viktig budskap.

– Jeg synes den meldingen vi sender ved å ikke ta imot de pengene har mye mer kraft enn at vi skal kose oss med pengene de gir, sier Nergård.

– Drikke øl og ha det gøy

Til tross for alvor i sakene de skal jobbe med, er Gylver og Nergård klare på at de skal ha det gøy underveis.

– Å jobbe med klima kan ikke alltid bare være tungt. Når det er så tunge saker vi jobber med er det viktigste at vi skal ha det gøy, sier Gylver.

Nergård legger til at det også skal være masse rom til mer tradisjonelle studentaktiviteter.

– Vi skal drikke øl, kose oss og skravle. Slik skaper vi samhold, og klarer å være sammen om noe stort. **UD**

“Skal du si at du satt på Britannia og spiste treretters med Equinors penger, eller skal du si at du tok noen valg som student

ENGASJERTE STUDENTER: Klimakampen skal ikke lenger føles ensom. Foto: Freia Catana Aasdalen

NTNU-student i Ukraina:

– Hvis jeg dør, så må du si ifra til mamma

Det er krig i Europa. Da andre studenter var opptatt med å pugge til eksamen i vår, var Emma ved frontlinjen i Ukraina.

TEKST: Anette Rauan og Emma Linnea Holm-Ross

Bilen skrangler nedover europaveien på andre dagen nesten uten pause. Emma Ju Hamer Johannessen studerer til vanlig pedagogikk ved NTNU i Trondheim, men denne våren er annerledes. Et par uker tidligere tok hun et uvanlig valg som førte henne til byene Kyiv og Kharkiv i Ukraina.

– Jeg satt på toget på vei opp til Trondheim og kjedet livet av meg.

Emma ser et Facebook-innlegg skrevet av sin tidligere speiderleder, som spør om noen har ekstra utstyr å avse. Det ramses opp diverse ønsker, som liggeunderlag og sokker.

– Det har jeg ikke, for jeg er en fattig student. Så jeg kan ikke bidra med dét.

23-åringen kjenner likevel på en nysgjerrighet som ikke slipper taket.

Spontan planlegger

Emma får høre om en liten, lokal gruppe med norske veteraner som skal kjøre til Ukraina med kjøretøy og utstyr til blant annet Forsvaret. Emma bestemmer seg for å være med.

– Jeg tenkte at jeg må si ja, eller så kommer jeg til å angre resten av livet. Det var en mulighet jeg ikke kunne gå glipp av.

To uker senere sitter hun i en bilkolonne lastet med aggregat, bærer, hjelmer, soveposer og et dusin middelaldrende menn.

BIDRAGSYTER: Som yngste deltager og eneste kvinne i reisefølget ble Emma med som frivillig for å levere utstyr til Ukraina. Foto: Annlaug Marie Evjenth Sørhaug

Foto: Privat

– Det var litt spontant, egentlig. Jeg sa bare ifra til de jeg kjente i Trondheim, slik at de visste at jeg ikke var her. Ingen i familien visste det. Jeg tenkte at jeg får ta det når jeg kommer hjem igjen.

Fra Kjartan-konsert til krigssone

Dagen før avreise drar hun på konsert, og til lyden av «det er torsdagsmårro, men det er i mårro det skal klikke» klarer hun ikke helt legge vekk tankene om hva morgendagen skal bringe.

– Jeg skulle på konsert i Oslo dagen før jeg skulle dra, så jeg måtte hjemom.

Ingen i Emmas omkrets vet om reisepanene, med unntak av et par studievenner og nå også søsteren. Konsertfølget er uvitende.

– Jeg kunne jo ikke si: «jeg er litt stresset, fordi jeg skal på Ukraina-tur neste uke». Så jeg bare nøt Kjartan Lauritzen i Spektrum, sier hun.

– Hva sa vennene dine?

– De fikk ikke så mye valg. Jeg sa vel at «hvis jeg dør, så må du si ifra til mamma».

Resten av familien ble servert det Emma kategoriserer som en hvit løgn.

– Jeg sa til familien at jeg skulle opp til Trondheim igjen. Og så dro jeg ned til Ukraina.

– Nå er vi i Ukraina

Turen går fra Sandefjord, gjennom Kristiansand, med ferje over til Danmark, gjennom Danmark, Tyskland og Polen. Til slutt ruller bilkolonnen inn i Ukraina, med kun én overnatting på den nesten tre dager lange turen.

– Vi byttet på hvem som kjørte og sov i bilen, men etter en nestenulykke fant vi ut at vi måtte ta flere pauser.

Emma husker spesielt følelsen av å krysse grensen til Ukraina.

– Jeg tenkte at nå er vi i Ukraina. Men 80 prosent av landet er ikke i krig, så det skjedde ingenting; vi var bare der ved grensen.

Emma beskriver følelsen av at man ikke fikk med seg at det var krig lenger: Jo lenger inn man kom, jo mer havnet krigen i bakgrunnen. Likevel var det tydelige spor av tidligere krigføring.

– Da vi kjørte inn mot Kyiv kunne vi se skyttergraver langs veien. Det var så rart å tenke på at russerne kom så nær å ta hovedstaden.

Fra den siste skyttergraven til hovedstaden er det bare et par minutters kjøring.

– Det var veldig spesielt å se hvor nærme det faktisk var. Hvis de ikke hadde holdt blokaden, så hadde de nok ikke vært et land i dag, tror jeg.

Unnskyld, hvor er bomberommet?

Fremme i Kyiv kommer tegnene på krigen tettere på. Flyalarmen går så snart hun setter seg ned i sengen på hotellrommet.

– Vi spurte noen om de visste hvor bomberommet var, og de lo av oss og sa at det er nede, men at ingen går dit.

Emma forteller at det var spesielt, men at ukrainerne har levd med dette i tre år. «Gjør som de lokale gjør», sies det.

Neste gang flyalarmen uler, går ikke turfølget ned til bomberommet.

– De tar det veldig rolig. Vi lærte at hvis det smeller, kan man vurdere å tusle nedover.

Én dag gjør det nettopp det.

– En av nettene vi var der, så smalt det faktisk. Det var fortsatt en kilometer unna hotellet, men det smalt godt. Da var det litt flere i bomberommet.

– *Hvordan var det å oppleve det?*

– Det var veldig spesielt. Et par dager inn hadde vi blitt vant til flyalarmene, og at det ikke skjedde så mye mer.

Tre kilometer fra fronten

Etter å ha vært «turister» noen dager i Kyiv, går turen videre til Kharkiv.

– Man kunne hoppe av turen når som helst. Jeg tror vi var fem stykker igjen som ble med helt inn til Kharkiv. Kharkiv ligger bare tre kilometer fra

fronten. Det er en av de byene som konstant blir bombet.

Kharkiv er Ukrainas nest største by, og selv om Emma oppfattet byen som overraskende folksom, forteller hun at cirka halvparten av innbyggerne har flyktet.

– Det var barn som lekte i gaten og alt var «normalt», med unntak av portforbud og flyalarmer.

Samtidig viser hun oss bilder av en by hvor minnesteder og brente biler har blitt en del av bybildet.

I Kharkiv bodde de hos noen norske droneoperatører. Emma forteller at drone-teknologi er en stor del av krigføringen nå.

– Det er nok fremtiden. De små dronene er jo rett over hodet på deg, så det er ikke så enkelt å gå og gjemme seg.

På ukjent territorium

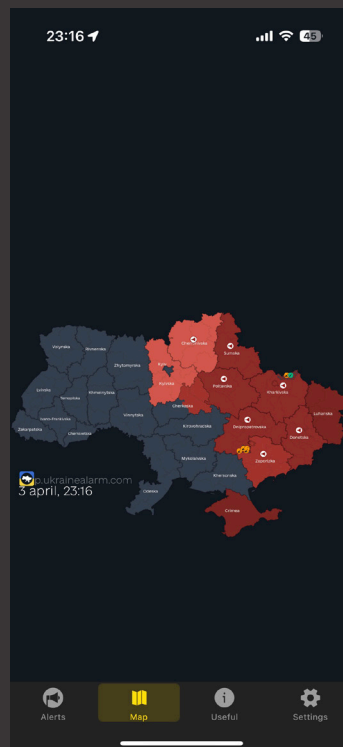
Hun forteller at man nesten ikke legger merke til flyalarmen i Kharkiv; den går hele tiden.

– Når vi kom til byen så gikk vi inn på en liten restaurant, og da gikk alarmen på telefonene våre.

Emma forteller om appen hvor man kan se hvor det er flyalarmer i sanntid.

– Da vi gikk inn på restauranten og telefonene ulte, stirret de lokale på oss. De tenkte nok «turister, fy søren».

Den dagen skal de egentlig møte noen lokale kontakter for å spise middag ved

FLYALARM: Appen viste hvor det var flyalarmer i sanntid, og flyalarmen ble en kjent bakgrunnslyd på Ukraina-turen. Skjerm bilde fra appen Air alert

et kjøpesenter. Problemet er bare at det ikke er noe kjøpesenter lenger. Det ble bombet to dager før.

– Vi måtte bytte sted. De var i gang med å bygge det på nytt. De er veldig rutinerne på krig; ting ble fikset på null komma niks.

– Hvis man blir truffet, så blir man truffet

Den unge jenten med det mørke håret virker fryktløs. På tross av historiens tunge bakteppe bruker Emma ord som «spennende», «fin» og «lærerik» når hun beskriver opplevelsen.

– *Hva følte du da du var der?*

– I begynnelsen var jeg ganske stresset, men det blir slitsomt i lengden.

– *Ble det fort normalisert?*

– Veldig fort, og det var jo sikkert fordi ukrainerne allerede gjorde det. Det tok sikkert litt lengre tid for dem, men vi er flokkdyr. Vi har lyst til å være som andre, så det er lett å bare gjøre som de rundt deg gjør.

KRIGSREKLAME: Langs bilveien i Ukraina var det skilt som vitnet om krigen som pågår. Foto: Privat

// **En av nettene vi var der, så smalt det faktisk. Det var fortsatt en kilometer unna hotellet, men det smalt godt. Da var det litt flere i bomberommet.**

Hun legger til at i Kharkiv går fly-alarmen nesten samtidig som man blir truffet uansett, så byens innbyggere ser ikke poenget med å gå i bomberommet.

– Hvis man blir truffet, så blir man truffet. Det er tanken der, tror jeg. De fleste som bor i byen er militære.

Emma forteller at de som har blitt igjen er ansvarlige for å drifte alt fra morgen til kveld.

– Jeg har aldri sett en så full matbutikk i hele mitt liv. De prioriterer det, sånn at soldatene kan ha muligheten til å få nøyaktig det de ønsker. Det var veldig imponerende.

Hun sier at mange kanskje ikke tenker over hvor dramatisk det er å gå over til en krigsøkonomi.

– De få som er igjen må holde alt i gang, og det synes mange ukrainere er trist, tror jeg.

Hun sier at det vil stå dårlig til med økonomien når krigen endelig er over, fordi mange har dratt og ikke har tenkt å returnere.

– Det vil forårsake veldig store problemer for hele landet, selv om de vinner krigen.

Skuddsikker vest

– Vi fikk låne vester av en fyr som drev en våpenbutikk. Det er mange av dem der nede.

– *Skuddsikker vest?*

– Ja. Og det er mange reklamer for å verve seg til krigen. Det var veldig spennende å først se McDonalds-skilt, og så et skilt der det stod «Bli med i krigen».

Vesten de fikk utdelt, skulle brukes som beskyttelse mot splinter, men de ble frarådet å bruke den.

– Det er av og til at russervenner angriper militæret i disse byene, så man skal ikke rope for høyt.

Emma forteller at hun ikke hadde noen anelse om hva hun skulle forvente da hun dro til Ukraina.

– Jeg tenkte: «Har de mat der?», men de tok jo kort og Apple Pay. Alle butikker og restauranter var åpne, og man fikk den samme servicen som man ville fått alle andre steder.

Emma sier at hun ble overrasket over at de greier å drifte hele byen på den måten, samtidig som det er krig rett ved.

– Alle gikk ut og skulle handle, men det var jo gudsforlatt etter rundt klokken ti i Kharkiv. Da er det portforbud, så det er ikke lov til å gå ut med mindre du er militær.

Når portforbudet trer i kraft, er gatene folketomme. Samtidig minner lydene deg på hvor du er.

– Når man sov lå man og hørte på «pang, pang, pang» fra missilene hele tiden. Det var litt vanskelig å sovne.

– Du risikerer jo å dø

I én og en halv uke er Emma i Ukraina. Men så kjenner hun dragningen mot Norge igjen.

– Jeg er en planlegger, men jeg var på tur med folk som tok livet med ro. Så jeg tenkte: Nå planlegger jeg at jeg drar, og så får du gjøre ditt.

Innreise og utreise beskriver hun som spesielt krevende, og hun forteller om en sytten timer lang busstur og en fem timer lang «passkontroll».

– Å komme seg ut av Ukraina var et helvete. Det går jo ikke noen fly fra Ukraina, så man må komme seg til Polen. Å komme seg over grensen i buss,

dét er noe jeg ikke kommer til å gjøre igjen.

Emma fikk inntrykk av at det er noen spesifikke mennesker som drar til Ukraina.

– Det er enten folk som kanskje føler seg litt på utsiden av samfunnet, eller som har et veldig sterkt moralsk kompass, som drar ned.

Hun tror alle som er et sted midt mellom ville revurdert turen.

– Fordi man setter sitt eget liv i fare for et helt annet land. Det er ikke bare sånn at du bidrar; du risikerer å dø.

– *Følte du på det?*

– Egentlig ikke. Jeg så aldri noen missiler. Den natten hvor jeg hørte at de kom nærmere og nærmere, kjente jeg litt på det.

Emma gjør en håndbevegelse som kan tolkes som at pulsen økte litt ekstra da. Men det var unntaket.

– Jeg tror at jeg tok det med ro fordi jeg gikk litt inn med tanken om at «hvis det skjer, så skjer det». Det hadde vært synd for alle hjemme, for de visste ikke at jeg hadde dratt en gang.

Forberedt fra førstegangstjeneste

Har du vært i Forsvaret selv?

– Bare i førstegangstjenesten. Det var litt spennende fordi jeg var i luftvernet, og det blir brukt veldig mye der nede.

– *Så du visste litt om hvordan det fungerte fra Forsvaret?*

– Ja, alle de folkene jeg dro med var militærmennesker. Vi fikk høre masse om hva som er realiteten i krig.

Det som overrasket henne mest var mangelen på ting man ellers tar for gitt.

– Vi var der for å levere mye utstyr. Vi hadde en hel bilmotor fordi de trengte det, og vi hadde også med vannkanner, liggeunderlag, soveposer, og masse sokker.

Hun beskriver det som en øyeåpner.

– Det er jo sånne småting man ikke tenker på at man trenger i en krig.

Krig fører blant annet til at elektronikk stadig blir oppgradert. Det blir en kamp om hvem som kan lage de mest effektive dronene og våpnene.

– Det er veldig mye fokus på våpen-teknologi.

STORE KONTRASTER: Emma forteller at 80 prosent av Ukraina ikke er en aktiv krigssone, men at landet likevel bærer preg av krigføring. Foto: Privat

Misfornøyd mamma

Nesten ingen vet at Emma har forlatt

Norge før hun er på vei hjem igjen.

– Jeg sendte mamma en melding fra Krakow.

I meldingen står det:

«Nå har jeg vært en tur i Ukraina. Vi har levert noen kjøretøy, og det har vært en veldig lærerik opplevelse. Grunnen til at jeg ikke sa det var fordi jeg er ganske sikker på at det ville stresset deg veldig, at vi kanskje måtte ha pratet om det, og det ikke hadde forandret så mye for noens del».

Moren blir ikke spesielt fornøyd med beskjednen hun får.

– Det tok litt tid, men hun skjønnte det etter hvert; i hvert fall skjønnte hun hvorfor jeg ikke hadde sagt det.

Emma sier hun fikk forståelse fra de rundt seg.

Samtidig innrømmer hun at hun ikke er helt sikker på hvordan hun ville reagert om en venn hadde sagt at de skulle gjøre det samme. Hun ser for seg at det er lettere å støtte i etterkant.

– Det hjelper litt at du kommer levende tilbake og er trygg.

Langt fra egen virkelighet

Menneskemøter og nye erfaringer ble med Emma hjem i kofferten.

– Jeg fikk jo masse ut av det. Det var veldig interessant å snakke med dem som faktisk er en del av krigen og å se at de også er helt vanlige mennesker.

Hun syns det var rart å snakke med dem og tenke at de kanskje skal til fronten i morgen.

– Det var spesielt å se folk som to dager før hadde vist oss rundt i byen aktivt delta i krigen. Det er så langt unna

den virkeligheten jeg kom fra at det er vanskelig å sette seg ordentlig inn i.

– *Har perspektivet ditt endret seg etter å ha sett krig?*

– Ja, det har det. Etter å ha vært der var det skikkelig rart å komme hit igjen og gå tilbake til å være vanlig student.

Det er nettopp en vanlig student Emma har planer om å være en stund fremover: pedagogikkstudier og frivillig arbeid, jobbe og spare penger. Likevel tenker hun fortsatt på hva hun kan gjøre for å hjelpe til. Hun har en oppfordring.

– Det er grenser for hva man kan gjøre for å hjelpe. Det viktigste er å holde seg informert og huske på at det er en krig der nede. For det er det jo, og det er mange som jobber for at den skal ta slutt. **UD**

FRYKTLØS: Pedagogikkstudenten forteller at dersom man hadde gått inn i krig og tenkt at man kom til å dø, hadde det vært galskap. Foto: Annlaug Marie Evjenh Sørhaug

Politikk er et hinder for kjærligheten

Med valg rett rundt hjørnet blir politikk et stadig større tema, og mange studenter ønsker ikke å være sammen med noen med andre verdier.

TEKST: Guro Vestby og Emma Linnea Holm-Ross | ILLUSTRASJON: Lara Haugland

Leder for Fremskrittspartiets ungdom, Simen Velle, deltok i en podkastepisode på kanalen Gutta der han blant annet snakket om sine deitingpreferanser.

– Jeg kunne ikke oppdratt barn med en dame som stemte Rødt, men jeg kunne deitet en, fordi det er spennende, sa Velle i episoden.

Politikk har blitt en såkalt «deal-breaker» i deiting. Politisk avstand kan dermed sees på som et hinder for en langvarig romanse. Spørsmålet blir da: Hvor stor politisk avstand blir for lang?

POLITIKK SOM FAKTOR: Førsteamanuensis Thomas Haarklau Kleppstø ved Institutt for psykologi har forsket mye på politisk psykologi og partnerpreferanser. Foto: NTNU

Interessert i noen like

Førsteamanuensis Thomas Haarklau Kleppstø ved Institutt for psykologi forsker på politisk psykologi og partnerpreferanser.

Han trekker frem at folk er spesielt opptatt av like verdier. Dette kan forklare hvor preferansen for en partner med like politiske holdninger kommer fra.

– Holdninger og verdier reflekteres politisk. For eksempel vil noen som er konservative kanskje ha mer konservative meninger politisk, forklarer Kleppstø.

Han fortsetter:

– Politikk handler om mer enn om man stemmer Høyre eller Arbeiderpartiet. Det handler i stor grad om verdier og holdninger. Slike verdikonflikter kan nok bli utfordrende i langvarige forhold.

Like verdier og holdninger er også noe Dina Nesgård Evjen, leder for AUF Trøndelag, trekker frem. I ungdomspolitikken er det ikke uvanlig at folk finner hverandre, og hun støtter Kleppstø sin hypotese om at det i

større grad handler om like verdier enn politikk.

– Man vil gjerne ha en partner med like verdier og livssyn. Derfor tror jeg nok det er mer sannsynlig at man finner noen innenfor samme fløy som seg selv, sier Evjen.

Hun forteller at mange hun kjenner innenfor partiet, gjerne finner seg en partner utenfor partiet eller utenfor politikken.

SKILLE PÅ KOLLEGA OG KJÆRESTE: Leder for AUF Trøndelag, Dina Nesgård Evjen, synes det er greit å ha et skille på arbeid og privatliv i kjærligheten. Foto: Mathias Solli/AUF

– Det er kanskje greit å skille mellom hvem som er kollegaer og hvem som er kjæreste, forklarer Evjen.

Kjønns innvirkning

Den mannlige ensomhetsepidemien er i full sving oppover, og det har aldri vært så mange single i Norge. Kleppstø forklarer at politikk kan være én faktor som forklarer hvorfor det er så mange single i Norge.

– På samme måte som at menn er gjennomsnittlig høyere enn kvinner, så ser man at menn også er gjennomsnittlig mer konservative enn kvinner, for eksempel politisk konservative. Kvinner er altså mer progressive eller på venstresiden, forklarer Kleppstø.

Det sies at menn er fra Mars og kvinner fra Venus, men kan det stemme at menn er for høyresiden og kvinner for venstresiden?

Sunt for demokratiet

Leder for Høyres studentforening i Trondheim, Kaisa Tørum Amdam, har stor tro på deiting utenfor partiene. Selv er hun vært sammen med en AUF-er og mener det er sunt både for seg selv og for demokratiet å få meningene sine utfordret.

– Jeg tror det er bra å diskutere og utveksle meninger, selv med de man kanskje ikke er enig med, så lenge det er en ryddig diskusjon, forteller Tørum Amdam.

Tørum Amdam trekker frem at politikken i all hovedsak handler om å finne gode løsninger, og i de aller

fleste tilfeller er man enige om å finne løsninger, mens uenigheten handler om hvordan det burde gjøres.

– Jeg tror det er kjempeviktig med vennskap og relasjoner på tvers av partier og blokker for å fremme et best mulig samarbeid som vil føre til bedre politikk, sier Tørum Amdam.

Skeptiske studenter

Før sommeren gjorde Under Dusken en uformell undersøkelse for å finne ut hva folk tenker om nettopp politikk og deiting.

Svarene ga innblikk i at studenter på generell basis er svært opptatt av politikk og gjerne diskuterer politikk i forhold.

Da deltakerne ble spurt om det var noen partier de ikke kunne vært sammen med, var det en generell trend at partier på ytterkantene, eksempelvis Rødt og Fremskrittspartiet, ble nevnt flest ganger. Folk ville gjerne ha noen lik

SAMMEN MED AUF'ER: Leder for Høyres studentforening i Trondheim, Kaisa Tørum Amdam, har selv deitet noen utenfor samme parti. Foto: Privat

seg selv og var mindre villige til å deite på tvers av de politiske blokkene.

Rundt 80 prosent av svarene på undersøkelsen viser at noen politiske meninger eller ståsteder ville vært såkalte «dealbreakers» i et forhold. **UD**

Studenters matpakkevaner avsløres: Luksuslunsj eller på budsjett

Uten mat og drikke duger helten ikke, sies det. Nytt semester betyr rumlende mager på campus. Dette er studentenes lunsjvaner.

TEKST: Andreas Dalhaug | FOTO: Ingve Aleksander Hetland | ILLUSTRASJON: Eugen Johnsen

Ergoterapistudentene Ellen Marie Pollestad, Elise Lien og Tora Vaja har alle tre med seg matpakke når de skal på Helgasetr. Begrunnelsen for det er samstemt:

- Det er billigere å ha med matpakke selv, sier Pollestad.
- Begge venninnene hennes er enige i det. Rettene de har med på campus varierer dem imellom.
- Jeg har som oftest med brødskive med skinke eller salami, forteller Lien.
- Pollestad og Vaja pleier å ha med havregryn eller kjøleskapsgrøt til campus.
- Det er veldig næringsrikt, og i tillegg holder man seg mett lenge, sier Vaja.
- Studentene forteller at de ikke legger igjen mye penger i kantinen.

– Jeg bruker veldig lite, jeg vil tro at jeg maks bruker hundre kroner i måneden. Det eneste jeg kjøper i løpet av en måned er noen få energidrikker, forklarer Pollestad.

Alle tre er enige om at kantinen er dyr.

Ukentlig «ommis» på Gløs

Studentene Jonas Brandt og Kristoffer Eggan går elektronisk systemdesign og innovasjon, og forteller at de ofte har med seg matpakke på Gløshaugen. Kybernetikkstudentene Peder Borge Hellesylt, Erik Grieg og Gustav Lokna sier seg enige.

– Jeg tar med egen matpakke omtrent to eller tre ganger i uken; resten av uken blir det omelett med ost og skinke fra Rapido. Den kaller jeg for «ommis», sier Hellesylt.

Grunnen til at de har med matpakke dreier seg om det økonomiske. I tillegg handler det om middagsrester og metthet.

– Det kan være billigere og diggere å ta med egen lunsj, forklarer Grieg.

Brandt forteller at han ofte lager en veldig stor middag dagen før, og dermed blir det rester igjen som kan tas med på campus neste dag.

Det anslåtte beløpet guttene bruker på campus varierer.

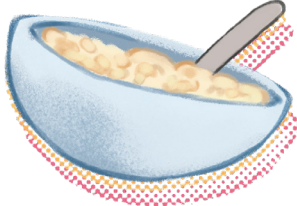
– Jeg bruker kanskje 200 kroner ukentlig i kantinen, forteller Hellesylt.

For Grieg ligger det på rundt 300 kroner i måneden.

– Det blir cirka én «ommis» i uken det, legger Hellesylt til.

Samtlige av guttene synes at kantinen konsekvent er for dyr, og prisen på ett spesielt produkt trekkes frem som ekstra vond for lommeboken.

– Toasten er svindyr, sier Lokna.

DYRT I KANTINEN: Ergoterapistudentene Ellen Marie Pollestad, Elise Lien og Tora Vaja mener det er billigere å ha med matpakke selv.

ULIKE MATPAKKEVANER: Gløsingene Gustav Lokna og Erik Grieg bruker varierende beløp i kantinen.

«OMMIS»: Hvis ikke studentene Jonas Brandt, Peder Borge Hellesylt og Kristoffer Eggan har med seg matpakke, kjøper de mat i kantinen. Hellesylt roser omeletten med ost og skinke fra Rapido.

Restefest

Religionsvitenskapstudentene Benny Konradsen og Ragnhild Aanstad på Dragvoll har blandede lunsjvaner. Forholdet mellom medbrakt matpakke og kantinekjøp varierer.

– Jeg har med matpakke halvparten av tiden, kanskje, sier Aanstad.

Aanstad forklarer at hun stort sett tar med brødskeer eller middagsrester.

– I dag hadde jeg med meg litt pizzarester og salat i tillegg.

Konradsen bruker cirka 400 kroner i kantinen per måned, men betegner også kantineprisene som dyre.

Konkurrerer med matpakken

Direktør for campustjenester i Sit Espen Holm kan fortelle at de studentene som bruker kantinen stort sett går for samskipnadens varmlunsjtilbud; salget utgjør faktisk 40 prosent av kantineens samlede omsetning.

– Vi selger mest av mat på vekt, for eksempel varmlunsj og salatbuffé, men det går også mye påsmurt, forteller han.

Element i Realfagsbygget har den høyeste omsetningen blant Sit-kantine, med en total omsetning på 18 millioner kroner i 2024. Det omsettes mest i november og mai, i forbindelse med eksamensperioden.

– Gjennom hele høsten, fra oppstart i midten av august til medio desember, er tilbudene vanligvis godt besøkt. Men vi har også perioder med tilnærmet ingen omsetning i ferier når studenter er bortreist, sier Holm.

På spørsmål om hvordan Sit opplever konkurransen med matpakken, svarer han at antallet som kjøper mat i kantinen tilsvarer antallet som ikke gjør det.

– På en normal dag har vi rundt 10 000 betalende gjester og 10 000 som kommer på besøk med matpakke eller for å være sosiale med noen som skal spise, sier han.

Dette er akkurat som de ønsker det, forteller Holm.

– Kantinen skal være et sted å være for alle studentene, sier han.

Plantebasert er populært

Holm forteller at de ikke har opplevd en stor endring i studenters matvaner de siste årene.

– På sikt vil det sikkert endre seg noe, men vi har ikke lagt merke til noe hittil. En trend som merkes er hvor mange som har med egen mat til campus nå i forhold til før.

LITT AV ALT: Dragvollstudentene Benny Konradsen og Ragnhild Aanstad forteller at de ofte har med rester, men at det blir en del kjøp i kantinen også.

UTVALG: Sit har mange tilbud i kantiner, kiosk og kafé på ulike campus. Til tross for at mange mener det er dyrt, er det omtrent halvparten av studentene som handler her hver dag.

MATPAKKE: Medbrakt lunsj er ofte gårsdagens middag for mange studenter.

– Vi opplever en salgsnedgang i våre kantiner, sier han.

Dette gjelder derimot ikke etterspørselen etter plantebaserte eller bærekraftige lunsjalternativer – her er etterspørselen økende fra år til år.

– Vi har veganske produkter i utvalgte kantiner, kioskene og i nettbutikken vår. Det er ingen planer om å slutte med det, sier Holm.

Meningsfulle møteplasser

Målet til Sit er først og fremst å skape en god og sosial arena, dette ønsker de å gjøre gjennom møteplasser for studentene som skal bidra til et meningsfullt studentliv.

– Prisene vi har må ses i sammenheng med svak krone og høy inflasjon ellers i samfunnet. Vi har allikevel hatt en lavere prisutvikling i Sit og vi prøver bevisst å holde prisene nede, sier Holm.

Han forklarer videre at prisene i kantinen er tilpasset studentens behov.

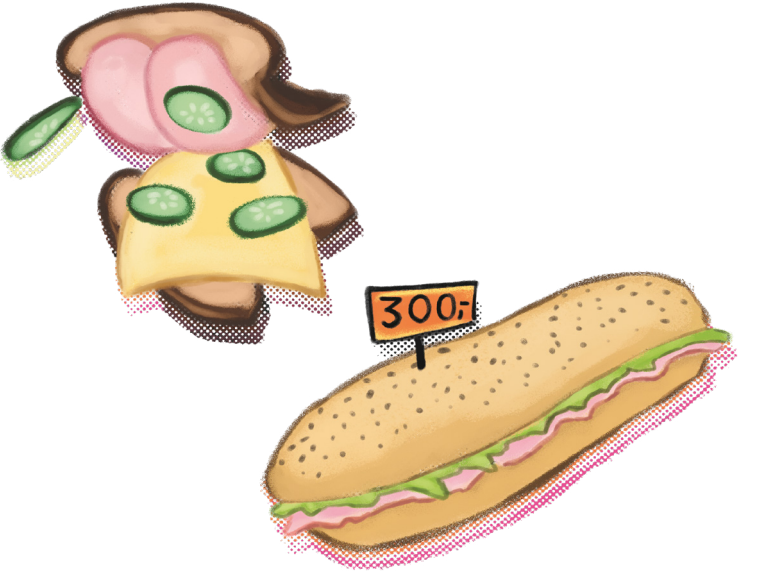
– Sit har stadig ekstra gode tilbud og vi beregner og setter regelmessig alle produktprisene ut fra våre innkjøpspriser.

Avslutningsvis forteller Holm at deres langsiktige mål er at virksomheten skal operere i balansen.

– Men stadig dyrere råvarer og høye innkjøpspriser har bidratt til at Sit sin kafévirksomhet går med underskudd, forteller han. **UD**

ÅPEN FOR ALLE: Daglig har Sit kantine like mange betalende kunder som besøkende med matpakke, noe direktør for campustjenester i Sit Espen Holm mener er slik det skal være. Foto: Sit

Endelig mandag!

MIDDAG TIL

175,-

I MIDTBYEN

MIDDAG TIL 175,- HVER MANDAG I TRONDHEIM SENTRUM

Alma Mater • Amber • Bifrons
Egon Prinsen • Egon Søndre • Grafen
Jordbærpikene Byhaven • Indian Tandoori
Krambua • La Border • Mat fra Hagen
Olavstorget • Phoenix Gastropub
Robata Asian Fusion • Røft Rôtisseri
San Sebastian Torvet • TAG
ØX Tap Room

SE UKENTLIG MANDAGSMENY PÅ FACEBOOK:
f /Endelig mandag Middag til 175,- i Midtbyen

Helt på bærtur

Enten du plukker selv eller kjøper i butikken, er smuldrepai med bær i en enkel måte å gjøre studenthverdagen litt søtere på.

Skogsblåbær vokser vilt i norske skoger fra midten av juli til starten av september. Sesongen varierer imidlertid fra år til år, og starter gjerne tidligere lengst sør i landet.

Dersom du er heldig er blåbær-sesongen dermed ikke ferdig enda. Da har du kanskje muligheten til å plukke med deg en gratis dessert rett fra naturen.

Uansett blir det garantert bærtur – enten er du helt på bærtur og blåbær-sesongen for lengst er over, eller du er heldig og får deg en vellykket bærtur.

Men fortvil ikke dersom blåbærlykken svikter; epler, bringebær og andre bær kan fint gjøre den samme nytten. Og butikkhyllen er alltid en plan B. Dermed har du alt du trenger for å lage en deilig smuldrepai.

ILLUSTRASJON: Lea Lauvland Longva | TEKST og FOTO: Tuva Sandnes

Smuldrepai med håndplukkede blåbær

Dette trenger du til fire porsjoner:

- 5 dl håndplukkede bær (gjærne enda mer)
- 5 ss sukker
- 1 dl hvetemel
- 100 gram smør
- 1,5 dl havregryn
- Nok sukker til å dekke alle bærene

Slik gjør du:

- Bland sammen sukker, havregryn og mel. Skjær smøret i biter og smuldre det inn i resten av deigen.
- Hell bærene i en ildfast form. Topp alle bærene med sukker for å unngå at det smaker surt.
- Dryss smuldredeigen over bærene.
- Stek paen i ovnen på 200 grader i rundt 15-20 minutter, til deigen har en gylden farge.
- Server gjerne med iskrem eller vaniljesaus.

Foto: Lise Strand

STUDENTER SNEKRER SKRANGLEKASSER OG SATSER PÅ STILPOENG

Blander du fart, kreativitet og energidrikke med en sunn dose trondheimske studentkultur, sier det seg selv at resultatet blir folkefest.

TEKST: Lise Strand og Henrik Røren

For første gang arrangerte Red Bull sitt beryktede olabilløp i Trondheim. Fra festningen og ned til Bakklandet har arrangøren gjort klar en bane med både hopp, hindre og krappe svinger.

Nede i kjelleren på Samfundet finner man verkstedet til Diverseggjengen. Dette er Samfundet-gjengen som fikser ødelagte saker på Huset.

På verkstedet kan bilbygger Silje Elford fortelle at olabilløpet tiltrekker alt fra barnefamilier til bilforhandlere. I tillegg til Samfundets «snekkerkjeng», selvsagt.

— Vi har mye erfaring med bygging, men kanskje ikke like mye med biler, sier Elford.

For nå har gjengen tatt på seg et nytt byggeprosjekt, nemlig olabilen. Designidéen bak bilen stemmer tematisk med gjengens rolle på Samfundet. Bilen er formet som en verktøykasse.

Det er «olabilgeneralen» Christian Weidel som er hjernen bak prosjektet. Han forklarer tanken bak konstruksjonen.

— Vi er jo snekkerkjengen; vi liker å fikse ting. Hva fikser man med? Jo, verktøy, konstaterer Weidel.

Da lager man selvsagt en verktøykasse. En firkantet boks er jo også et enkelt design, blir det tilføyd.

— Et tau er festet til en planke med forhjulene på hver ende. Vi tror det skal fungere nokså bra til å styre med, forklarer Weidel videre.

Heldigvis ingen giring på olabiler

Reser-drømmen slår likevel sprekker i møte med realiteten. De mistenker at bilen ikke kommer helskinnet ned banen fra festningen til Bakklandet.

— Det blir nok en del krasj. Det er mulig hjulene faller av. De er ikke ment for dette, og hvertfall ikke for hopp, sier Weidel bekymret.

Bilen nærmer seg maksvekt. Den har enkle hjul ment for traller, og de er festet til en splint på størrelse med en hårnål.

— Den eneste fjæringen vi har, er luften i hjulene og rumpen til Jens, flirer Weidel.

Sjåfør Jens Gislason er den heldige som skal kjøre verktøykassen nedover den fryktinngytende løypen. Det skorter kanskje noe på tidligere erfaring som sjåfør.

— Jeg har automatlappen, da, så det er heldigvis ikke giring på olabiler. Jeg har jo akt en del med kjelke i barndommen også, forteller Gislason.

Det er dermed naturlig at Gislason er noe nervøs for løpet som skal kjøres om få dager. Kjørestrategien er likevel ambisiøs.

— Ruten er smal, men vi får bare kjøre på og la være å bremse så mye som mulig, slår Gislason fast.

SILJE ERFJORD: Diverseggjengen er vant med å bygge, men ikke ting som skal rulle. Foto: Lise Strand

PØLSEVOGNEN FRA POMPEII: Armondas Salvys og Jakob Ip tar et litt turbulent testforsøk med knusende ro. Foto: Lise Strand

Foto: Tobias Vigrestad Møllestrand

Beskyttelse først

På løpsdagen er Diversegjengen ved godt mot. Dagen startet nemlig med litt flaks.

– Vi fant noen kne- og håndledds-beskyttere på et garasjeutvalg. Nå er jeg ikke like nervøs lenger, sier Gislason, som også har med seg tannbeskytter.

Etter en liten sluttspurt på verkstedet er de fornøyde med resultatet. Weidel estimerer at rundt åtte timer har blitt brukt på verktøykassen, så forventningene er relativt lave.

– Kommer vi oss ned rampen og greier første sving, er vi fornøyde. Vi håper på å ikke komme helt sist, sier Weidel.

Deltakerne bedømmes ikke bare etter hvor langt de kommer i løypen, men også på utforming og evne til å underholde publikum. Et såpass stort publikum kom litt brått på Gislason.

– Det er mer stress at folk skal se på, enn at jeg skal kjøre, sier han.

Pøseglade gladiatorer og tusen og én natt

Det er flere studentlag som forventningsfullt står klare til start. Laget «Pøsevogn fra Pompeii» består av en kompisgjeng fra maskiningeniørlinjen på Gløshaugen.

Bilbyggere Armondas Salvys og Jakob Ib forteller at komboen gladiator og pølse er en gjenganger på studiet.

– Vi har to hissig hunder her, som du ser. Vi har sveiset og gjort alt selv uten å kjøpe noe, forklarer Ib.

Føreren av denne vognen må, i motsetning til på de fleste andre lag, stå oppreist under løpet. Det tar guttene med knusende ro.

Så skal det nevnes at det hverken er Ib eller Salvys som faktisk skal kjøre gladiatorvognen. En litt halvveis testkjøring ser de heller ikke på som problematisk.

– Da vi prøvekjørte ned en bakke, knakk hjulet. Men det har vi fikset nå, sier Salvys.

Det var også planer om å dele ut pølse underveis i løpet, men det fikk de ikke

lov til. De deler i stedet ut pølse til de mange skuelystne som er innom teltet deres.

I et annet telt står en kamel på hjul. Olabilen har fått navnet «Batuta Express» av familien Elkhafabji. Familieproduksjonen har en klar visjon.

– Batuta kan beskrives som en arabisk Marco Polo, en eventyrer fra Midtøsten, forklarer sjåføren Hussein Elkhafabji.

Som tatt rett ut av tusen og én natt skal Batuta stå for kjøringen av kamelen. Han er veiviseren i dette eventyret.

Et olabilløp i egen klasse

Det skal ikke stå på mangelfull produksjon. Løypen, som strekker seg fra festningen, forbi Singsaker og ned mot Bakklandet, er gjerdet inne og polstret med høyballer. Kameraer får med seg alle hinder og sender dramaet på storskjermer langs løypen.

Dommerpanelet er plassert ved startposisjonen, og to kommentatorer beskriver hendelsesforløpet. Løpet er et skue fra første sekund. Det er åpenbart

BATUTA EXPRESS: Farah, Mustafa, Safa og Hussein Elkhafabji har gjort olabilløpet til et familieforetak. Foto: Lise Strand

FOLKEFEST: Det var fullt av folk langs løypen. Foto: Tobias Vigrestad Mellemstrand

at lagene ønsker å sanke stilpoeng blant dommerne.

Kreativiteten har blomstret under påskudd av denne dagen; det er like mye en forestilling som et billøp. Gorillaer slenger ut bananskall i løypen, kuer dynker seg i sjokomelk og en miniatyr-brannbil suser nedover bakkene.

Selv uten alle verktøy i kassen

Som lag nummer 17, skal endelig verktøykassen med navn «D-ilen», få prøve seg. Gislason har fått på seg hjelm og beskyttelse og resten av Diversegjengen dytter verktøykassen ned startrampen.

– Dette hadde jeg ikke trodd skulle gå, eksklamerer Weidel entusiastisk.

Til tross for tvil kom verktøykassen seg faktisk helt fram til mål. Selv med et nokså stygt krasj over et hopp, klarer Gislason å hale seg i land. Dette gjøres dog med tre hjul.

– Jeg ble helt sjokkert over hvor greit det gikk an å styre med et manglende hjul foran. Bilen presterte over all forventning, forteller en lettet Gislason.

«D-ilen» fikk hele 53 poeng av dommerne, noe som holdt til en 16. plass. Diversegjengen kan vende lettet tilbake til snekkerbuen i kjelleren på Samfundet. Der kan de forhåpentligvis bygge videre på prosjekter der det ikke er behov for tannbeskytter eller vakleворne hjul. **UD**

KAMEL: «Batuta Express» suser nedover løypen. Foto: Tobias Vigrestad Mellemstrand

I LUFTEN: «D-ilen» gjør et svev i møte med et av løypens hindre. Foto: Tobias Vigrestad Mellemstrand

TEKST: Kristoffer Ramsøy Fredriksen | ILLUSTRASJON: Lara Haugland

De kan asfaltere Bakklandet for å lage løype, men å henge opp en eneste plakat om at det skulle arrangeres rulleskirenn tvers igjennom sentrum, det er tydeligvis for mye jobb.

Som bosatt i byen og ivrig sportsidiot er det trist å bli overrumplet av stengte gater, staver og rulleski.

I Tyskland arrangeres det hvert år showrenn i Dresden, nettopp på rulleski – dette er en folkefest uten like.

I Trondheim, søndag 24. august, var det derimot kun et par forvirrede pensjonister og noen bakfulle studenter som i det hele tatt fikk med seg at noe skjedde.

Når toppidrettslår fylt med trekvart liter melkesyre skyter opp Brubakken med en helling opp mot tyve prosent, da fortjener de pinadø at noen anerkjenner at de gjør det.

Utøverne selv vil ikke engang delta på Toppidrettsveka på grunn av krappe svinger, bratte nedoverbakker og kumløkk i hytt og pine. Derfor virker hele dette rennet som en real fadese.

Hadde arrangørene bare reklamert skikkelig, kunne publikum i det minste fungert som en menneskelig tjukkas for den som feilvurderte svingen inn på Elgeseter bro. Slik ble det ikke – bare en bomtur til Bloksberg i stedet.

Det er en fordel å ha erfaring når man skal kjøre en nykomponert kjerre.

Det var ikke uten grunn at Reodor Felgen valgte trehjuls syklisten Solan Gundersen som andrefører da Aladdin Oil-laget hadde behov for en ny – og ikke en automobil analfabet som Ludvig.

Først halvveis ut i Il Tempo Gigantes én-løssesong fikk ferskingen slippe til, og han løftet dem til seier.

Kanskje er det nettopp denne snart femti år gamle norske dukkefilmen som Cadillac har sett til for inspirasjon når de ansetter to Formel 1-veteraner til det nykomponerte laget sitt.

Det var mye snakk om unge amerikanere, både fra Indy Car og Indy Nxt, men disse har ingen erfaring med en F1-bil.

Derfor er det et lurt valg å satse på gamlekarene Valtteri Bottas og Sergio Pérez, hvis karriere egentlig allerede er ferdig, heller enn å ødelegge en unggutts kanskje eneste mulighet til å leke i det gjeveste selskapet.

Denne gullballen kommer med en betingelse: Ved kontraktsslutt for Bottas eller Pérez må de velge en fersking.

Eller enda bedre: gi en plass til den første kvinnen i F1 siden Giovanna Amati i 1992.

Bokanmeldelse:

En dyster skildring av alderdommen

Klokken tikker ned til Gonhilds hundreårsdag. Mens bygden planlegger feiring, prøver Gonhild å dø.

TEKST: Emma Mathea Børsting Andersson

Protagonisten i Elin Eika Bringas debutroman er en brysk kvinne. Kanskje én man ikke ville ha hatt noe til overs for, hadde man møtt henne selv; men, som de fleste andre, bærer hun på sitt. I romanen *Snart er eg natt* dras vi med gjennom minnene fra livet hennes, og lærer henne å kjenne gjennom årene.

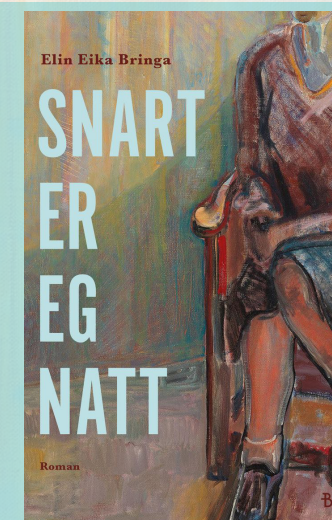
I forkant av lesingen lå nynorskskepsisen meg nær, men denne ble jeg raskt kvitt. Protagonisten Gonhild er en karakter som ikke kan skildres med noen annen målform, og den gamle bygdekjerringa kommer til live gjennom språkføringen. Det inspirerte nok til å forsøke å skrive denne teksten på nynorsk, men akk, ordforrådet i sidemål strakk ikke til.

Det er en journalist fra lokalavisa som setter i gang tankestrømmene hos Gonhild. Hun har lenge vært klar for å dø, men nå blir livet uutholdelig. Journalistens uskyldige spørsmål om fortiden bringer tilbake minner hun trodde for lengst var fortrengt All skyld og anger som har slått rot i løpet av årene blir for mye å håndtere, og uten å vite hvordan hun skal takle følelsene tar hun det heller ut over dem rundt henne – også den uvitende journalisten.

Boka er en tankevekker – om tilfældighetene som utgjør livet og om angeren for alt som forblir usagt. Beskrivelsene av maktesløshet over eget liv er hjerteskjærende og virker til slutt uløselige. Alt som har gått galt i Gonhilds liv henger sammen – en negativ spiral hvor den ene ulykken følger den andre, og strømmen har blitt for sterk til å kjempe imot. Ved å ikke svømme drukner man i alt det vonde.

De fleste skildringene i boken er like bryske som Gonhild selv. Hun er uømfintlig og direkte i beskrivelsene av menneskene hun møter, men slik er hun ikke i tilbakeblikkene; da synet hennes på verden enda ikke hadde surnet, og hun fremdeles hadde fremtidshåp.

På én måte er det deilig med en så feilbarlig karakter: Å få innblikk i et så mørkt og dystert menneske, for så å se lyspunktene hennes. Boken skildrer allsidigheten hos mennesker; gråsoner vi ikke vil erkjenne at finnes. Den vekker forståelse og omtanke, og viser hvor dypt noen sår sitter.

Tittel: *Snart er eg natt*
Forfatter: Elin Eika Bringa
Sidetall: 223
Forlag: Bonnier forlag

Omslag: Silvia Morán Kjølstad

Store deler av boken føles tragisk og skremmende. Beskrivelsen av et friskt sinn fanget i en døende kropp, hjemsokt av minner hun aller helst vil glemme. På et rom som ikke er hennes, omringet av folk hun ikke kjenner, lever hun et skjørt og hjelpetrengende liv. Beskrivelsene er så realistiske at de vekker en ny type frykt i leseren. Ikke dødsfrykten, men alderdomsfrykten; frykten for tiden når kroppens begrensninger fengsler en, og man tvinges til å gjennomleve alt man angres på å ha gjort. Boken vekker redselen for å én dag ønske døden velkommen.

Det er en sår, tankevekkende og realistisk fremstilling vi presenteres for i *Snart er eg natt*. Den forteller oss om alderdommen vi kommer til å møte. Og når vi møter den, være det i speilet, i mors ansikt eller hos en god venn, håper jeg du har omtanke i blikket og en varm hånd å holde i.

Sittende kvinne i interiør. Foto: Børre Høstland

FEM FILMER SOM FORLENGER SOMMEREN

Det er noe brutalt ved overgangen fra sommer til høst som treffer ekstra hardt når du er student. Plutselig er dagene igjen fylt av forelesninger, øvinger og frister, samtidig som kveldene krymper dag for dag.

TEKST: Jenny Hansen | ILLUSTRASJON: Lara Haugland

Noen filmer har en egen evne til å fange følelsen av sommer – langsomme dager og en magisk følelse av at alt kan skje. Dette kan være redningen på en grå høstdag; et lite pusterom der du kan hente frem sommeren igjen, selv når virkeligheten utenfor vinduet er mer ruskete enn romantisk.

Before Sunrise (1995)

Det er umulig å snakke om sommerfølelse på film uten å nevne *Before Sunrise*. Richard Linklaters klassiker er enkel i form, men enorm i opplevelse: To fremmede møtes på et tog, hopper av i Wien og tilbringer natten vandrende gjennom en by de ikke kjenner. Det er som om tid og sted opphører og det bare er de to, samtalen deres og de tilfeldige øyeblikkene som fyller verden.

Den handler om å være i en fase av livet der alt føles åpent, der du kan hoppe av toget og følge magefølelsen og der samtaler med en fremmed kan føles livsforandrende. Det er sommerens essens: friheten, spontaniteten og den bittersøte vissheten om at alt er midlertidig. Perfekt å se når du lengter etter følelsen av sommer og frihet midt i et overfylt semester.

Filmplakat: Columbia Pictures

Call Me by Your Name (2017)

Hvis Before Sunrise er en samtale i skumringen, er *Call Me by Your Name* en hel sommer. Luca Guadagnino tar oss til Nord-Italia på 80-tallet, inn i et hus hvor solen alltid står lavt. Folk drikker aprikosjus ved lange bord og sykler gjennom grønne landskap som om tiden ikke finnes.

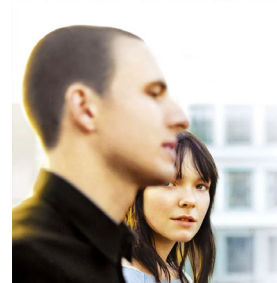
Historien om Elio og Oliver er både lidenskapelig og sår, og det er nettopp kombinasjonen av sanselig nytelse og uunngåelig avskjed som gjør filmen til en perfekt sommerfilm.

Det er en film om å finne seg selv, og om å bli formet av møter og erfaringer som for alltid blir en del av deg. Det er en påminnelse om å kaste seg ut i det ukjente, selv om man vet at det kan gjøre vondt. Og la oss være ærlige: Det er få ting som får en mørk høstkveld til å føles varmere enn å se Timothée Chalamet spise en fersken i et rom badet i sollys.

Filmplakat: Sony Pictures Classics

REPRISE

Filmplakat: Nordisk Film Distribusjon

Reprise (2006)

Joachim Triers Reprise er kanskje ikke en klassisk sommerfilm, men den har en energi og en driv som føles som sommer. Den følger to unge, ambisiøse forfattere i Oslo og deres vennskap, drømmer og desperasjon. Filmen fanger følelsen av å være ung og på vei ut i verden – full av håp, men også med en gnagende frykt for å mislykkes.

Som student er det lett å kjenne seg igjen i presset om å prestere, den kreative lengselen og alle de store eksistensielle spørsmålene som dukker opp når du egentlig bare skal skrive en oppgave. Samtidig har filmens form en letthet og lekenhet – den hopper mellom drøm og virkelighet, mellom minner og fremtidsfantasier – som gjør at den aldri føles tung.

Reprise minner oss om at selv når livet føles uoversiktlig, kan det fortsatt være lyst og vakkert.

Herman (1990)

Dette er kanskje en litt uventet film å trekke frem, men *Herman*, regissert av Erik Gustavson, er en norsk perle som fanger den bittersøte følelsen av barndommens sommer. Den handler om Herman, en gutt som begynner å miste håret og dermed også deler av sin barnlige uskyld.

Det er en film om å vokse opp, om de små og store krisene som føles enorme når man er liten, men samtidig om hvor trøstende sommerens rutiner og nabolagsliv kan være. Det er en film som varmer, selv når den gjør litt vondt. Den har også det lille ekstra: Den klare Oslo-sommeren, de små detaljene og de menneskelige møtene.

Filmplakat: Norsk Film A/S

Filmplakat: Focus Features / Indian Paintbrush

Moonrise Kingdom (2012)

Wes Andersons *Moonrise Kingdom* er kanskje den ultimate filmen for å forlenge sommeren. Den handler om to barn som rømmer sammen, men filmen er like mye en kjærlighetserklæring til sommerleir, barndommens eventyr og følelsen av at alt er mulig. Den er gjennomsyret av Andersons estetikk: Symmetriske bilder, sterke farger og en humor som både er tørr og varm.

DU ER DIN EGEN BAKFYLLS SMED

Det finnes mange måter å bruke bakrusen til din egen fordel. Her kommer tre trondheimsbaserte forslag.

TEKST: Christian Truyen Ryssdal | ILLUSTRASJON: Pil Ulheim og Lara Haugland

At bakrus er en undervurdert tilstand å være i, vil noen kanskje lese som kontrært. Den tolkningen kan godt stemme, men jeg mener likefullt at for mange overgir seg for tidlig.

Det er håpløst, spør du meg. Det finnes jo mange spennende måter å kvitte seg med bakrusen på, der du samtidig kan ha det ganske gøy. De åpenbare tipsene for å takle bakrus er å drikke vann, gå seg en tur og bade.

Konseptet «reparering» er også velkjent, altså at man begynner å drikke for å kvitte seg med «hængen». Personlig mener jeg at denne metoden ikke fungerer særlig bra, med mindre du begynner å reparere på kveldstid fordi du skal ut på byen igjen.

Reparering kan også resultere i den hovmodige holdningen hvor man innbiller seg at: «Fy faen, jeg er syk, as; jeg bare klarer ikke å slutte å drikke». Det føles sikkert både kult herlig der og da, men jeg tror det forsterker senere bakrus – og, i verste fall, krydrer den med eksistensielle vanskeligheter.

Jeg roter meg stadig bort før jeg kommer til poenget her. Kanskje fordi jeg er bakfull, eller eventuelt reparerer i skrivende stund. Fy faen, jeg er syk, as. Her er tre alternative aktiviteter når du er bakfull i Trondheim.

Se og hør hva andre gjør

Drar man et sted dagen derpå, er det ofte på matbutikken for å kjøpe sjokolademelk eller lignende. Men neste gang du er der, ta deg også tid til å studere de andre handlerne. «People watching» føles kanskje litt uhøflig og upassende, men å observere andre kan gi håp og stimuli på en ellers vanskelig dag.

Det samme prinsippet gjelder i klesbutikker. Forleden helg ble jeg med noen venner ned i en gigantisk klesbutikk da jeg var bakfull. Herreavdelingen lå i kjelleren og forholdene var uutholdelige. Luften var trang, musikken var for høy og lysforholdene var svimlende.

Innledningsvis hang jeg med hodet og tenkte at dette aldri ville ta slutt, men etterhvert løftet jeg blikket og så alle de morsomme og spennende menneskene og klesplaggene de vurderte.

Vi benyttet oss også av muligheten til å foreslå helt latterlige klesplagg til vår ivrigste venn og følgelig overbevise om at det aktuelle plagget var kledelig. I retrospekt så vi at vi dro stikken litt for langt, men i øyeblikket opplevdes bakrusen mindre påfallende.

Tronearvingene som gjemmer seg i Trondheim

Å være i et godt selskap er utvilsomt en av de beste måtene å kvitte seg med fyllesyken på. En annen stimulerende opplevelse er å finne seg noe godt å spise. Her i Trondheim kan jeg ikke anbefale et bedre spisested dagen derpå enn Koie Ramen i Thomas Angells gate.

Stedet serverer et flust av fantastiske ramenretter og andre snacks, samtidig som de lunfulle lokalene legger til rette for både latter, mimring og refleksjon. I tillegg til god mat og mulighetene for å skape, og snakke om, minner for livet, er de ansatte meget trivelige.

Selv om han ofte skjuler manken med en sjørøveraktig bandana, er den ene servitøren som jobber der slående lik Aragorn fra Ringenes Herre – tronearvingen som i utgangspunktet foretrekker å holde seg i skyggen fordi han er flau over forfedrene sine.

For alt vi vet har denne sjarmerende karen noe tilsvarende på gang, men foretrekker å betjene bakfulle kunder med japansk nuddelsuppe fremfor å veive med sverd.

Det er greit å være sårbar i Norge i dag...

... hvis du er på McDonalds etter cava-søndag. Det er ingen hemmelighet at en tur på byen kan resultere i forferdelig overtenking over de minste tingene du kommer på fra kvelden før.

For å dempe denne angsten er et godt forslag å dra en tur ned på «maccern» på Solsiden på søndag kveld og observere det cava-pregede klientellet mens du venter på maten din. Følelsene svinger både høyt og lavt på dette samlingsstedet.

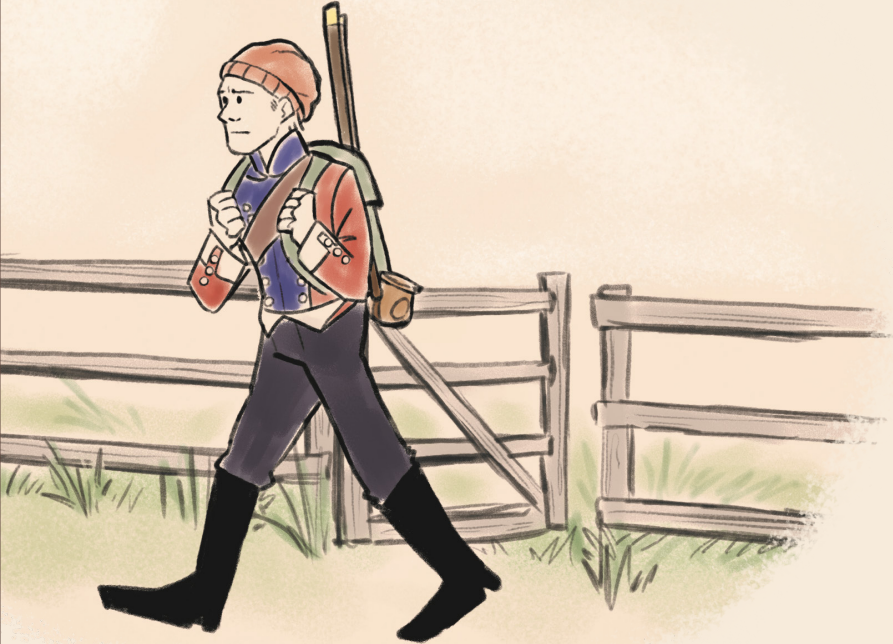

Å leve seg inn i samtalene man overhører eller observere de som mener de har ventet lengre enn alle andre på maten sin er latterfremkallende og lærerikt. Av denne grunnen kan man si at en tur hit er en perfekt måte å avslutte uken, før du starter mandagen med blanke ark.

Tør å gjøre bakrusen bra

Hvem har vi lyst til å være? En som kjøper seg en flaske Powerade og tenker at det vil løse alle bakrusens problemer eller en som benytter sjansen til å se verden fra et nytt perspektiv?

Jeg antar at en del av dere som leser dette vil slå seg til ro med Poweraden, og tenke at hele denne artikkelen er idiotisk. Samtidig håper jeg den kan sette det opplevelsesmessige aspektet ved å være bakfull på dagsordenen, og at noen kanskje tør å våge seg ut på nye eventyr – uansett hvor skummel og slitsom verden kan virke når du er bakfull.

Bokanmeldelse:

Tidligere NTNU-student med solid debutroman

I en alder av 25 år har Martin Tilrem skrevet et storslagent historisk drama.

TEKST: Åsne Omland | ILLUSTRASJON: Eugen Johnsen

Året er 1814, og Norge ønsker å bli et selvstendig kongerike. Vi befinner oss i en tid hvor Norge gis bort mellom Sverige og Danmark som en kasteball.

Det er den tidligere NTNU-studenten og Under Dusken-journalisten Martin Tilrem (f. 2000) som debutterer med *Et jentebarn* – et historisk drama om bondegutten Aslak Broch. Som 18-åring skal Aslak kjempe for norsk uavhengighet; dette til tross for at det er likegyldig for ham hvem som styrer landet. På Rakne gård forholder de seg ikke til politikk, men til vær og vind og hvor store avlinger denne høsten bringer.

Parallelt med fortellingen om Aslak som går ut i krigen får vi innsyn i livet han har forlatt. På Rakne gård har han vokst opp med foreldrene som sine eneste venner. Likevel har de holdt en hemmelighet skjult for ham. En grufull hemmelighet som både forklarer Aslaks ønske om å rive seg løs og foreldrenes frykt for å gi slipp på ham.

Et jentebarn er en storslagen fortelling om brorskap, anger, håp og kanskje det største av alt: liv og død. Ofte blir slike historiske fortellinger fortalt over mange hundre sider – bare se for deg mursteinbøkene til Ken Follett. At Tilrem så elegant skriver en episk fortelling om krig på snau 200 sider er derfor svært imponerende.

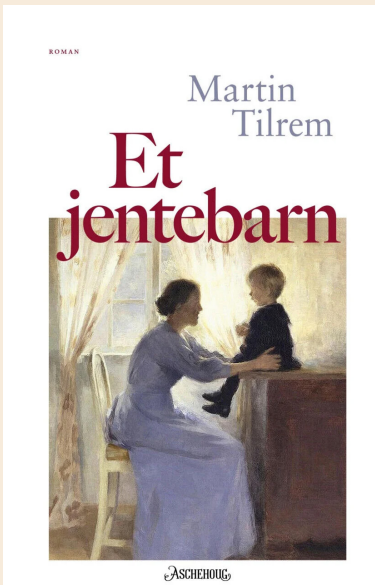
Likevel er det fort at noe går tapt når en mektig og følelsestung historie skal fortelles på liten plass. Stort sett kreves det en grundig oppbygning av karakterene for at leseren skal kunne leve seg inn i en historie; det tar tid. Derfor kan man noen ganger fornemme at Tilrem skriver med intensjonen om å vekke sterke følelser uten at man selv opplever dem som leser.

Til tross for at boken er kort, går historien noen ganger på tomgang. Tilrem forteller en historie hvor mye er såpass selvforklarende at man som leser forstår hvor handlingen går lenge før det blir sagt. Det tydeligste eksempelet

er den store, stygge hemmeligheten som boken gjentatte ganger vender tilbake til uten at gjensynet tilfører så mye nytt.

Snarere skulle jeg ønske at Tilrem hadde brukt mer plass til å utfolde karakterene sine. Han skildrer utrolig levende, og suger leseren inn med sterke beskrivelser av alt fra konfirmasjonstid til slagmark. Plottet er spennende, men fortellingen kommer til kort fordi den mangler kjøtt på benet. Hadde vi fått flere små intriger eller karakterer, kunne det hjulpet med å bygge opp rundt plottet, og gjort leseren mer emosjonelt investert. Slik som den står nå, er fortellingen rett og slett litt for tynn.

Martin Tilrem er tidligere journalist i *Under Dusken*s kulturredaksjon, men har ikke jobbet med anmelderen.

Tittel: *Et jentebarn*
Forfatter: Martin Tilrem
Sidetall: 201
Forlag: Aschehoug

Omslag: Rune Mortensen

Kompisgjengen arrangerer festival i bakgården – uten naboklager

Vi møtte barndomsvennene som står bak Dråpefestivalen for å prate om «nepo baby»-stempel, nabovennlig støy og hvorfor en stjålet dør fra Samfundet har blitt festivalens største ikon.

TEKST: Emilia Brahim
ILLUSTRASJON: Milly Garde

Mellom rekkehus og hekker i Trondheims forstadsidyll ligger et gult hus. Ikke det du vanligvis forbinder med rock, jazz og punk, men her sitter tre gutter i starten av 20-årene og arrangerer en av byens mest sjarmerende hjemmesnekrede festivaler.

Nepotisme, baby

En av festivalsjefene for Dråpefestivalen Ludvik Arntzen Hestbekk forteller at det hele startet i 2019, da storebroren gikk på musikklinjen på Heimdal.

– Broren min og kompisene hans var gira på å spille, men de hadde ingen steder å spille.

Det er vanskelig å bli booket til spille-jobber når du aldri har blitt booket før.

– De laget like godt en festival selv, forteller Hestbekk, som nå har tatt over stafettpinnen fra broren.

Et problem var hvordan de skulle skaffe nok artister.

– Dette løste broren min ved å lage band til festivalen selv, sier Hestbekk.

Brødrene fikk selv være en del av programmet på festivalen.

– Jeg var nok kanskje en nepo baby, ja. Fra å være en jazzfestival, har Dråpefestivalen nå utviklet seg til å favne alt.

– Vi har hatt punk, frijazz, afrobeat, indie – you name it. Det eneste vi mangler er hardstyle, sier Hestbekk.

Studentfest uten naboklager

Å sette opp en festival blant rekkehusene på Angelltrøa kan høres ut som en sikker vei mot naboklager og sure lapper i postkassen. Men for Dråpefestivalen har det vært stikk motsatt.

– Nabolaget elsker det.

Det forteller Matteus Lyngstad Grilstad, som er fersk i styret etter flere år som festival fotograf.

– Vi har barnefamilier som tropper opp hvert år, sier han.

Barn kommer gratis inn på festivalen, og Grilstad mener det er veldig hyggelig å se barn som får sin første konsertopplevelse hos dem.

– Kanskje alle som begynner på jazzlinja om fem år har blitt hjernevasket på Dråpe først, sier Hestbekk vitsende.

I år ble festivalen flyttet til august – et grep som merkes, ifølge festivalsjef og artistansvarlig Waldemar Anthun.

– Vi prøver å treffe studentene, og det har hatt mye å si for billettsalget, sier han.

Folk kommer fra hele byen, men det føles fortsatt lokalt. De holder prisene lave med studentrabatt, billig inngang og gratis for barn. Ingen av dem tjener penger på dette.

En døråpner

En viktig del av dråpeprofilen er at festivalen ikke har noen aldersgrense.

DØRÅPNER: Døra har blitt et symbol for festivalen. Her er årets dør, før den har blitt tegnet på.
Foto: Ludvik Arntzen Hestbekk

VI VIL VÆRE HER FOR DE MINSTE, festivalsjef Waldemar Anthun ønsker å beholde Dråpefestivalen som en plattform for mindre artister
Foto: Dråpefestivalen

– Trondheim har få tilbud for dem under 18, forklarer Hestbekk.

Han husker selv hvordan det var å sende meldinger til konsertarrangører: «Hei, jeg er ikke 18, men jeg vil så gjerne se denne konserten».

– Svaret var alltid nei. Så hvorfor ikke lage et sted hvor alle får komme inn, sier han.

Dråpefestivalen har også bokstavelig talt blitt en dør inn til ny musikk.

– Vi fant en løs dør utenfor Storsalen på Samfundet for noen år siden. Vi spurte om vi kunne ta den, og plutselig var vi på vei hjem med en hel dør på nattbussen.

Siden har døra blitt et fast innslag på festivalområdet – med maling, tusjer og håndavtrykk.

– Den har blitt et symbol på stemningen her. Koselig og inkluderende, sier Grilstad.

Et springbrett

– Vi har rundt 30 frivillige nå – alt fra kioskmedarbeidere til artistverter, forteller Anthun.

Noen er kompis av festivalsjefene, men mange er helt ukjente som bare har lyst til å være med. Det har gått fra å være en kompisgreie til å bli noe større.

Festivalsjefene på Dråpe har bidratt med mer enn bare egne konserter. Både Hestbekk og Grilstad har brukt erfaringen som springbrett til å jobbe på andre arrangement som Pstereo, Festningen og ski-VM.

– Vi vil være en plattform, ikke bare for artister, men også for unge folk som vil lære mer om musikkbransjen, sier Hestbekk.

Til siste dråpe

Videre forteller festivalsjefene om målet for festivalen:

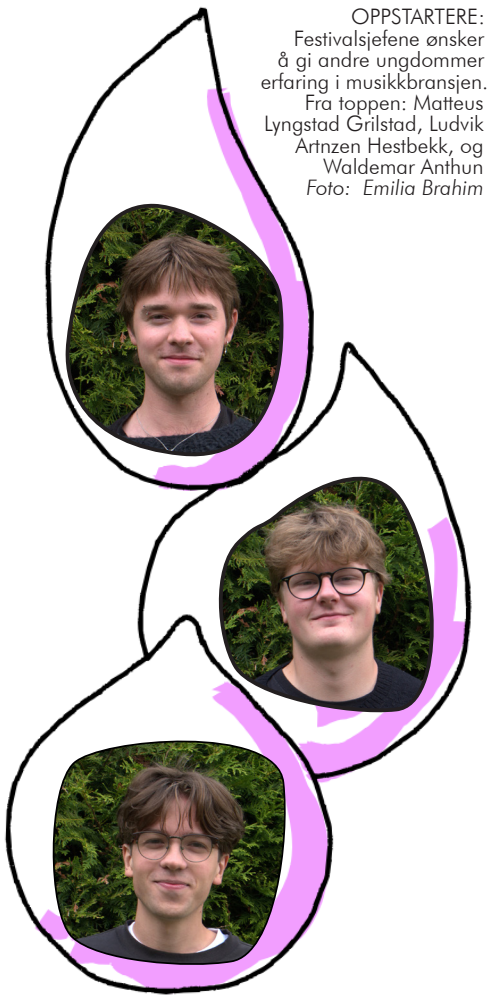
– Vi kommer til å drive Dråpefestivalen i hundre år til, sier Hestbekk med et smil.

Og når vi spør hvem de ville booket om de kunne velge hvem som helst i verden, nøler de litt før Anthun svarer:

– Det finnes mange festivaler som kan ta de store. Vi vil være der for de minste.

ud

OPPSTARTERE: Festivalsjefene ønsker å gi andre ungdommer erfaring i musikkbransjen. Fra toppen: Matteus Lyngstad Grilstad, Ludvik Arntzen Hestbekk, og Waldemar Anthun
Foto: Emilia Brahim

LYN OG TORDEN OVER BJERKE TRAVBANE

Med Marshall-veggen skrudd til elleve og kanonene ladet, beviste AC/DC på Bjerke travbane at rocken fortsatt har puls og kraft.

TEKST: Simen Lerstad | ILLUSTRASJON: Eugen Johnsen

Det er over ti år siden hard rock-legendene sist befant seg i hovedstaden. Siden 2024 har bandet vært på turné i flere europeiske og amerikanske storbyer, og tirsdag 5. august ankom de Norge, der 55 000 tilskuere fikk gleden av oppleve AC/DC live. Turnéen, «PWR UP», deler navn med deres nyeste album *Power Up* fra 2020.

Skyhøye forventninger

AC/DC ble først opprettet i 1973 av de to australske brødrene Angus og Malcom Young, og har opptrådt som et av de definitive bandene innenfor sjangeren i godt over 50 år. Med andre ord var forventningene på Bjerke travbane skyhøye. Når det yngste medlemmet er 70 år, er det tross alt ikke mye håp for at man får se dem igjen.

Kvelden begynner med oppvarmingsbandet «The Pretty Reckless», som er «pretty okay». Når klokken nærmer seg ni derimot, stilner plutselig mengden. Lyden av en brølende muskelbil skjærer gjennom luften og på skjermen raser den inn mot scenen, etterfulgt av sirener og blålys. Et øyeblikk senere eksploderer scenen og kaoset kan begynne.

For mange er dette en etterlengtet gjenforening med et av historiens mest ikoniske band. Likevel er det nok flere som stilte seg skeptisk til konserten. På sosiale medier har det floreret med innlegg om at bandet er «utdatert». Hvor gode kan egentlig en gruppe med pensjonister være på scenen, og klarer de virkelig å overbevise oss om at rocken ikke er død?

Høyt, raskt og rått

Svaret kom etter første gitarriff: Ja, det kan de. Og de gjorde det med en selvsikkerhet og råskap som ville gjort dagens langt yngre rockeband misunnelige. Det tok ikke mange sekunder før selv de største skeptikerne ble overdøvet av jubel og en gitarlyd så skarp at den kunne skåret gjennom rustet stål. AC/DC trenger ikke gimmiker, bare strøm.

Bandet åpnet med «If You Want Blood, You've Got It» (1979), en låt som fungerer som den perfekte indikasjonen på hvordan det blir resten av kvelden: høyt, raskt og rått. Lyden kom takfast gjennom arenaen, perfekt balansert mellom Brian Johnson sin raspende vokal og Angus Young sin nøkterne, men nådeløse gitarstress. Scenen stod badet i rødt og gult lys, opplyst både av pyro og laser som tegnet lyn over himmelen.

Klassikere som «Back in Black» (1980), «Dirty Deeds Done Dirt Cheap» (1976) og «Highway to Hell» (1979) ble kastet ut med både presisjon og kraft. Under «Thunderstruck» (1990) ble det dessverre tydelig at motorikken blant

bandmedlemmene selvfølgelig ikke var den samme som den var i deres storhetstid. Young slurver på gitaren, noe som setter resten av bandet ut av spill. Det minner mer om et talentshow fra videregående enn hard rock. En skuffelse for de som hadde planer om å spille drikkeleken «Thunder».

Et studie av utrettelig energi

Utenom den ene låten var den generelle bandytelsen i en egen klasse. Vokalen til Johnson bar alle lag, fra rå og raspete til kontrollerte vibratoer, og hans tilstedeværelse på scenen var både selvsikker og nær. Young derimot var et studie i utrettelig energi. Gitarmonsteret var i konstant bevegelse gjennom den drøye to timer lange konserten, inkludert under en 20 minutters lang gitarsolo fra «Let There Be Rock» (1977) der han hadde et fast grep om de 55 000 tilskuerene. Gleden var smittende, med bandets samspill like stramt som en sveitsisk klokke.

Publikumsstemningen var ekstatisk fra første tone. Et av de finere aspektene ved å dra på konserter med slike

legendariske band er å se kjærligheten for musikken på tvers av generasjoner. Selv om det garantert var flere som hadde blitt dratt med av en forelder på premisset: «Nå skal dere få høre noe ekte musikk», var det noe der som alle kunne sette pris på. Stemningen bygde seg gradvis opp gjennom konserten parallelt med promillen, og nådde et klimaks under «T.N.T.» (1976) og «For Those About To Rock» (1981) som avsluttet settet med kanonild og fyrverkeri.

Bjerke travbane

Bjerke travbane, som oftest er brukt som – ikke overraskende – en travbane heller enn en rockearena, overrasket positivt. Lyden traff like hardt langt bak som den gjorde lenger foran, og boligblokkene rundt arenaen var fylt med nysgjerrige naboer som ønsket å få et glimt av bandet. Det var tydelig at ingen skulle få sove når AC/DC først var i byen.

Det var derimot ikke den mest behagelige opplevelsen å faktisk komme seg til Bjerke. Flere skyttelbusser var overfylte, og flere strevde under reiseveien. Da man først ankom arenaen

var det heldigvis ikke lange køer hverken for å få seg en øl eller klær.

En utrydningstruet sjanger

Idéen om at rock er døende sjanger er like sørgelig som den er sann. Vi er den siste generasjonen som har muligheten til å oppleve disse legendene på konsert. Selvfølgelig kan man ikke forvente en prestasjon som er like hardbarket som den var for 30 år siden. Dette tror jeg er noe publikum er klar over. For mange handlet det mer om å få et glimt av sine barndomshelter, og vise takknemlighet overfor musikken AC/DC har laget i over 50 år.

Det er derfor det er så utrolig at bandet fortsatt er i stand til å levere en konsert som ikke bare lever på nostalgi, men som faktisk river tak i publikum her og nå. De kunne lett ha lent seg tilbake og surfet på gamle meritter, men i stedet møtte de opp med full trøkk, presisjon og fandenivolsk spilleglede som smittet over hele travbanen. AC/DC beviser at selv om tiden går og alderen tynger, kan ekte rock fortsatt føles livsfarlig – på den beste måten.

Katseye – BEAUTIFUL CHAOS

Når kaos og musikk møtte Katseye endte det bare opp med skjønnhet.

TEKST: Wendy Wingwei Leung
Albumomslag: HYBE x Geffen

Den internasjonale jentegruppen Katseye ble samlet av plateselskapene Geffen records og Hybe America. Gruppen ble laget etter talentkonkurransen *The Debut: Dream Academy*, der deltakere fra hele verden konkurrerte mot hverandre for å få plass i gruppen.

Katseye endte opp med å ha seks medlemmer: Sophia, Manon, Daniela, Lara, Megan og Yoonchae. Gruppen skiller seg fra de fleste popgrupper, med sin internasjonale karakter. Medlemmene av Katseye kommer fra Filipinene, Ghana, Spania, India, Kina og Sør-Korea.

Jentene danser, de synger og de rapper. De minner om en K-pop-gruppe, men det er de samtidig ikke. Deres nyeste EP *BEAUTIFUL CHAOS* beviser at de har allsidighet, og vitner om at de er spesielle.

Åpningslåten «Gnarly» er eksperimentell, litt frekk og krass. Etter første gjennomlytting sitter du igjen med

tanken: «Hva i helsike var det jeg hørte på nå?». Samtidig får du lyst til å lytte om og om igjen.

«Gnarly» er en amerikansk slang for at noe er dårlig, men låten er alt annet enn dårlig. Med en enorm suksess etter deres debuten deres, bruker de «gnarly» ironisk. Ordet står i sterk kontrast til alt de er.

Låten «Gabriela» transporterer deg inn i en spansk telenovela. Den har latinskinspirerte rytmer og varme gitartoner. «Gabriela» kan få hvem enn hun vil, og hun må beskyttes mot de som prøver seg.

Samtidig er låten en kommentar på den kontroversielle måten gruppen ble laget på. Mange sier at konkurranseinstinktet fra talentkonkurransen henger igjen, men det er tydelig at fellesskapet står sterkt i gruppen.

Så kommer noe rolig som lar deg lande etter den eksplosive åpningslåten.

Den lekne låten «Gameboy» tar opp komplisert kjærlighet. Den ærlige og rolige låten «Mean Girls» handler om vennskap og tilgivelse.

Disse temaene kan en finne i de fleste av dagens poplåter, så hva er det som er så spesielt med Katseye? K-pop har vanligvis en forsiktighet og trang til å alltid være perfekt og politisk korrekt; det finnes ikke hos Katseye.

De er aldri redde for å synge hva enn de vil, og prøve ut nye musikkjangere. Det er ikke et jag om å være feilfri, og akkurat derfor blir musikken deres så sømløs.

Gruppen hadde sin debut i fjor, men det ser ut som de allerede tar verden med storm. Katseyes uttrykk er såpass unikt at de har potensialet til å utfordre en musikkbransje som sitter fast i ensformighet. Da er det bare å lene seg tilbake og la skjønnheten i kaoset utfolde seg.

Ethel Cain – Willoughby Tucker, I'll Always Love You

En kjærlighetsflamme som brenner ned etter den kveles av selvhat og tenåringsangst.

TEKST: Frode Årsheim Rutgersen
Albumomslag: Daughters of Cain

Hayden Silas Anhedönia skriver musikk som man ikke bare hører, men også føler. Når hun igjen går inn i rollen som Ethel Cain, denne gang som tenåring, blir vi kastet tilbake i et univers der kjærligheten både er kilden til fordervelse og den eneste motivasjonen. Selv stillheten mellom tonene føles ladet, som når revolveren ruller og du vet at neste skudd er på vei.

Willoughby Tucker, I'll Always Love You er ikke et album som møter deg med A varme eller fengende refrenger. Det synker langsomt inn og blir altoppslukende før siste spor er over.

Teksten trekker deg inn, og duman ender opp med å bare sitte og lese. Som et brennende hus, klarer man ikke se vekk.

Hvordan fortsetter man etter et debutalbum hvor hovedpersonen blir drept og synger fra graven? Ethel Cain svarer med å gå tilbake i tid. *Willoughby*

Tucker, I'll Always Love You er et «prequel»-album som plasserer oss i åttitallets bibelbelte, lenge før Preacher's Daughter. Dent er mindre brutalt enn forgjengeren, men tross déet, enda mer smertefullt.

Åpningssporet «Janie» setter tonen: en desperat tenåringsstemme som tviholder i en verden hun vet kommer til å kollapse. Etter det ordløse mellomsporet «Willoughby's Theme» kommer «Fuck Me Eyes», det nærmeste man kommer en poplåt på albumet. Den er fengende, men misunnelse, selvhat og tenåringsangst er fortsatt fellesnevner.

De dronende mellomspillene er pauser på papiret, men i praksis trekker de deg bare dypere inn i et sørstatslandskap som både er vakkert og råttent. På «Dust Bowl» og «A Knock at the Door» føles det som om smerten går i sirkel, og som den evige søken etter trøst aldri blir besvart.

Albumets avslutning er nesten uutholdelig. «Tempest» gir oss for første gang Willoughbys stemme, og alt raser sammen i selvforakt: «I don't care / Do you swing / From your neck / With the hope / Someone cares».

Etter den 15 minutter lange «Waco, Texas» føles ikke albumet ferdig, men tomt, som om det har brent opp alt det hadde å gi. Det finnes ingen «... så levde de lykkelig alle sine dager», eller noen løsning, bare kjærlighet som er sin egen skjebne.

Willoughby Tucker, I'll Always Love You er ikke like sjokkerende som *Preacher's Daughter*, men kanskje enda mer brutal. Det er skummelt å tenke på hva som må til for å skrive musikk så mørk og vakker, men nettopp her står *Willoughby Tucker, I'll Always Love You* på sitt sterkeste. Ethel Cain minner oss om at kjærlighet aldri var løsningen, men selve problemet.

Kulturkalender

Vær litt ekstra stolt denne måneden mens du nyter det vide og brede innen trondheimskulturen.

TRONDHEIM PRIDE ÅPNINGSFÆST

Når? 5. september, 22:00
Hvor? Me nightclub

Trøndere er best på fæst, og pridefeiring er åpenbart ikke et unntak. Syng karaoke, dans og kle deg i det mest fargesprakende du finner.

TRONDHEIM TATTOO CONVENTION

Når? 5.–7. september
Hvor? Festningen

Dette er stedet for deg som er ute etter en piercing eller to, nytt blekk eller bare digger kulturen. Lær om tatoveringshistorie, konkurrer om premier og sjekk ut nye utvalgte tatoverer fra både inn- og utland.

BASSPUNKT

Når? 6. september, 17:00
Hvor? Havet arena

Musikkfestival av typen elektronisk. Perfekt for deg som liker å danse, liker en tydelig rytme og er fan av gode vibes

DRAGBINGO

Når? 6. september, 18:00
Hvor? Havet arena

Ivana Impeachment byr på show med spisse heler og en frekk tunge. Dersom du alltid har lurt på hvordan en kombinasjon av dragshow og bingo ville sett ut, er dette muligheten din til å få noen svar.

SKEIV SPEEDFRIENDING

Når? 8. september, 17:00
Hvor? Trondheim camping

Skeiv, ny i byen og ute etter nye venner? Da er dette arrangementet for deg. Prat med hyggelige folk og spill en runde minigolf.

BOKBAD

Når? 9. september, 17:00
Hvor? Buran bibliotek

Forfatterne Jakob Semb og Molly Øxnevad skriver om skeive opplevelser og forteller om nye bøker denne tirsdagen på Buran. Ekstra spennende blir det for dem som tok anbefalingen om å lese *Spiro* av Øxnevad fra forrige utgaves leseguide – ja, her er vi gode.

WORKSHOP: SEX, RUS OG SAMTYKKE

Når? 11. september, 17:00
Hvor? Havet arena

En workshop for deg som blander rus og sex, og ønsker å sikre trygge opplevelser og minke risikoen for grenseoverskridelse og dårlig kommunikasjon. Lær om temaet gjennom film, historier og drøfting med andre deltakere.

KULTURNATT

Når? 12. september
Hvor? Hele byen

Programmet er sluppet nå, men ikke i skrivende stund. Derfor vil jeg be deg ta litt ansvar selv, og søke opp hva som skjer. Vi tror det blir noe gøy. Kulturredaksjonen tenker i alle fall å ta turen.

NM I KVISS

Når? 12.–13. september
Hvor? Havet arena

Når helgen kommer, tenker du da ofte: «Æsj, nå må jeg feste og drikke, men alt jeg vil er å teste kunnskapen min»? Fortvil ei. Denne helgen har du nemlig muligheten til å kåres til hele rikets kvissmester. (Mulig de opererer med en annen tittel, men du skjønner tegninga.)

PRIDEFROKOST

Når? 13. september, 10:00
Hvor? Digs kafé

Amnesty inviterer til gratis frokost for paraden setter i gang. De lover underholdning og ansiktsglitter, så vel som muligheter for å lage egne plakater.

PRIDEPARADE

Når? 13. september, 12:00
Hvor? Trondheim torg

Møt opp og marsjer gjennom byen med stolthet i hjertet og med glitter på kinn. Etter paraden blir det show og folkefest. Dette er en dag man absolutt ikke vil gå glipp av.

DT, MEN IKKE TORSDAG

Når? 19. september, 16:00
Hvor? Britannia og Trondheim kino

Siste del av *Downton Abbey* kommer på kino, og det betyr muligheter for å kle seg i galla og drikke «high tea» på byens dyreste hotell. Glem et øyeblikk at du er fattig student og lev som ditt sanne selv; en britisk snobb med fritidsproblemer.

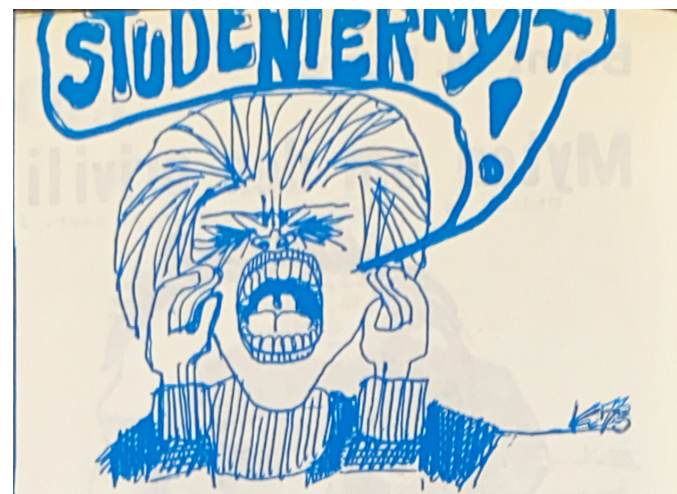
KUNSTUTSTILLING

Når? 19.–21. september
Hvor? Galleri blunk

Gallerilokalet på Svartlamoen fylles denne helgen med ugress. Utstillingen utforsker disse plantenes historie og den rollen de har spilt for tidligere generasjoner. Dukker du opp til vernissasjen fredag kveld, får du også servert et måltid laget av vekstene.

ARKIV

I september 1973 skriver redaksjonen om å få gebyr når de betaler husleien, om PR-kåte Strindens før UKA og om valget på førstkommande mandag. Noen ting endrer seg aldri.

Grasrota har nok en gang reist kravet ovenfor Duskeredaksjonen: Vi vil ha tilbake Studenternytt! Rettferdige krav fra massens side lytter man som bekjent alltid på, og derfor, her høstens første Studenternytt.:

Det er september og snart husleieinn-betaling. For de fleste vil det vel bli noen kroner ekstra i forhold til i fjor, denne gang har bankene også bidratt med en krone, dette kalles innbetalingsgebyr. For å slippe denne ekstra krona har naboen vår på Moholt opprettet bankgirokonto. Hver måned setter han inn kr. 210 på kontoen og girerer dem samme dag over til vår kjære venn Samskipnaden. Banken får ekstra arbeid og naboen slipper slipper den ene krona.

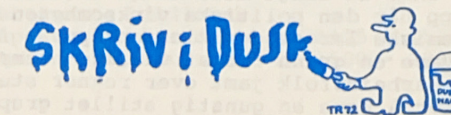
Ellers var vi på Immatruleringsmøtet om lørdagen. Hyggelig møte, og mange nye fjes å se. Vi skal ikke si noe særlig mer om dette møtet, bare fastslå det gledelige faktum at i motsetning til vår ungdom har immat-¹trikuleringsmøtet blitt rene klubbaften.

Etter å ha lyttet til gamle studenters våte beretninger om ÆKT Trøderhøst henstilles det til de nye sliterne på Gløshøggen straks åanskaiffe seg nødvendig regnetett utstyr.

UKE blir det også i år, - i likhet med i forfjor. Marsjerende rett utenfor vinduet vårt her i Samfundet, spiller og forkynner PR-kåte Strindens at det bare er 53 dager igjen til, UKA. Akk ja, tiden går og vi gruer oss allerede til Oktoberr revolusjonen på NTH-skolen.

I kveld er det hyttemiddag På Studentehytta. Hadde det ikke vært for det dårlige været og vann i knærne skulle vi vært der. Men det går nok bra allikevel - akkevitten smaker alltid best sånn på høsten.

Til slutt står det bare igjen å minne folk på at det er valg til mandag. Stem riktig og rent.

200 ARRANGEMENTER I HELE BYEN - HELT GRATIS!

KULTURNATT TRONDHEIM

FREDAG 12. SEPT

KL 15:00-00:00

PROGRAM

MIDTBYEN

TRONDHEIM KOMMUNE
Tråanten tjelte

SpareBank 1
SMN

KULTURNATT-TRONDHEIM.NO

NYNORSK
KRYSSORD

FORFATTER: Kjersti Eline Stuen | FOTO: Tobias Vigrestad Mellemstrand

MJUK LÆR (ENG.)	KUNSTNARAR		HYDROGEN					
	DEL AV FUGL		KLATT					
OMGJENGELEG								
LYDANE								GUTENAMN
ETTER FJERDE								HEMMELEGHEIT
					TROJANSK HELT	ALUMINIUM		
UTROP						RYDDE		
PENIS			YTRA			TV-MERKE		
			JENTENAMN					
			SMAKSFORSTER- KAR					
HOBBY							UD	
TØFFE								
						AVIS		
						RADIUS		
MANN	JORDBUKAR						VOKAL	
			FIRMA			VEIK LYD		

Send inn løsningsforslaget til avisredaktør@studentmediene.no innen 26.09.2025 og vær med i trekningen av en flott premie!

Førre utgaves løsningsord var departement

KVISSMESTER: Henrik Røren | ILLUSTRASJON: Lara Haugland

KVISS: DEMOKRATISPESIAL

1	Hvor mange representanter sitter på Stortinget?	11	Hvem var den kongelig anerkjente statsministeren i Norge under andre verdenskrig?
2	Hvor mange partier er representert på Stortinget?	12	I hvilket år fikk kvinner stemmerett i Norge?
3	Hvilket parti gikk ut av regjeringen i januar i år?	13	Hva omtales gjerne som den fjerde statsmakt?
4	Hvor mange prosent er sperregrensen på?	14	Hva kalles den lovgivende forsamlingen i Sverige?
5	Hvilken norsk statsminister kalles gjerne parlamentarismens far?	15	Har de kongelige stemmerett?
6	Hvem var Norges første kvinnelige statsminister?	16	Hvem er kjent for sitatet «Morna, Jens»?
7	Hvilket parti er det eneste med en trøndersk partileder?	17	Hvilken kjent AP-politiker har, i likhet med Erna Solberg, en ektefelle har handlet aksjer mens sin bedre halvdel var statsråd?
8	Hva heter partiet som Gyda Oddekalv fronter?	18	Hvem er sønnen til en tidligere forsvars- og utenriksminister med fornavn Thorvald?
9	Hvilket parti står bak slagordet: «Ingen slagord, bare lavere skatter»?	19	Hva var det tidligere navnet til Senterpartiet?
10	På hvilken dato er valgdagen i Norge i 2025?	20	Hvor ble Norges grunnlov skrevet?

1) 169 2) Ti partier 3) Senterpartiet 4) 4 prosent 5) Johan Sverdrup 6) Gro Harlem Brundtland 7) Venstre (Guri Melby) 8) Generasjonspartiet 9) Høyre 10) 8. september 11) Johan Nygaardsvold 12) 1913 13) Midtveite 14) Riksdagen 15) Ja, men tradisjonen er at de ikke bruker den 16) Siv Jensen 17) Anniken Huitfeldt 18) Jens Stoltenberg 19) Bondepartiet 20) Eidsvoll

HVILKEN VELGER ER DU?

0-5 poeng:
HJEMMESITTEREN

Ærlig talt, det kalles borgerplikt av en grunn. Politikk er kanskje dødskjedelig for deg, men folk har bokstavelig talt dødd for at du skal få retten til å stemme. Skam deg!

6-10 poeng:
DEN SATIRISKE
VELGEREN

Du er den i klassen som stemte «Alliansen» på kødd under skolevalg. Nå, flere år senere, er du enda ikke voksen nok til å skjønne at du ikke blir en stor ironiker av å kaste bort stemmen din på nynazister.

11-15 poeng:
VALGDAGSKRIGEREN

Til tross for en svært fleksibel stemmeperiode velger du å holde valgdagen hellig. Du pynter deg, grer håret og møter alvorstung opp på din lokale gymsal for å bidra til demokratiet. Det fortjener respekt!

16-20 poeng:
FØRSTEGANGSVELGEREN

Endelig er dagen her: Du skal stemme for første gang. Du kan endelig bidra til å løse all verdens ondskap og problemer. Tvihold på denne følelsen og nyt den. Det kommer ikke til å vare.

SPITPOSTEN

REGISTRERER

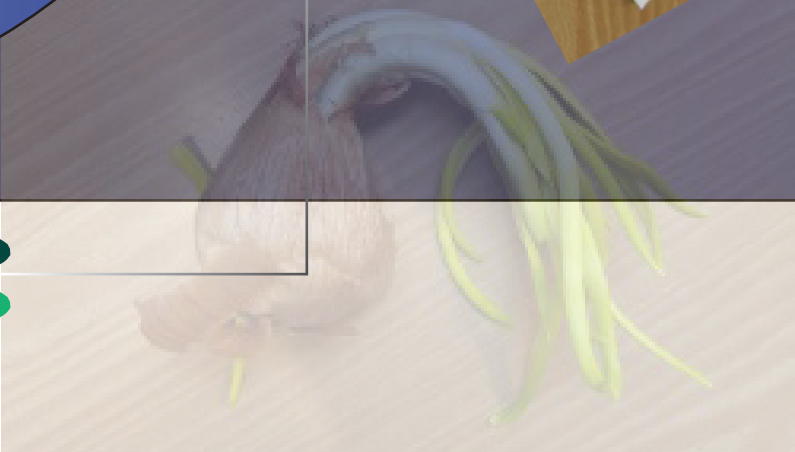
- ... at stortingsvalg!
- ... at hvor er denne femdelen av norge som stemmer frp
- ... at studenter må pakke niste
- ... at nedgangstiden treffer der det svir
- ... at fyfaen, nå er det nok
- ... at hvis ikke marie sneve martinussen blir statsminister kommer norge til å gå til helvete
- ... at hvOR mye SKjermtid hAr DU??
- ... at jeg forventa pils og tøys
- ... at ikke demens og fisk
- ... at Sylvi lister seg
- ... at har tiktok fått deg til å tro at Trump er død?
- ... at #DF når tiktoks utgangspunkt for Trumps tilstedeværelse er hvor mye han spiller golf
- ... at golf golf riverolf
- ... at vent til wicked kommer liksom
- ... at daddy fremfor Jonas
- ... hvilken stor ting?
- ... sånn klysetetthet burde ikke være lovlig

Kan Tassen slutte å sparke mot Fitteblekka?

Lykke til med å lønne journalistene deres om vi blir nasjonale. Kanskje dere skal fortsette å plagiere eller referere til sakene våre, hmm? Åja, nei vent, dere refererer jo faktisk til oss, men kverker meningen i innholdet? "Misforstår" litt, hmm?? Jeg håper dere kveles på deres oslokaffelatte så det spruter utover deres performative russiske litteratur, som tydeligvis er det eneste sosialt aksepterte å lese på Eckers / GM / hvor faen, pust liksom??? Det ryktes at studenter er dårlige til å mene noe, og det er jo ganske tydelig når alt dere klarer å mene er dårlig parafrasering og å sparke neddover. Be better. Skjerpings gutta.

"Foreningen Norden" inntar Studentersamfundet: det høres ut som en dårlig vits fra/et dårlig minne fra 1940.

HOT JENS
STOLTENBERG
#UTGAVENS DYR

Foto: Klassekampen

Tidstyveri på Samfundet

Jonas, Erna og Sylvi inntar Casa Rossa for å overvinne studentene til stortingsvalget. Den lange køen går i sirkel rundt tomta og illustrerer studentenes brennende engasjement for valgkampen. Da er det eksepsjonelt fantastisk at den første som tar til ordet er en fisker som er sur for at han ikke får fiske i Oslofjorden lenger.

– Jeg relaterer veldig til problemet, og dette er noe jeg personlig er veldig bekymret for da jeg tenker å bruke utdanningen min til å bli fisker, sier Siri Klepp, lærerstudent.

Erna og Sylvi har kledd seg i like kjoler i forskjellige farger, kanskje for å fremstå som en og samme person og kamuflere at det i år tilsynelatende er to borgerlige statsministerkandidater. Sylvi nekter å bekrefte dette, og selv om Fredrik Solvang truer henne med pistol, fortsetter hun bare å ramse opp tilfeldige bakeoppskrifter og lyve litt om hvordan hun bryr seg om vanskeligstilte.

Erna sin kjole er dog kneppet opp i halsen, kanskje hun prøver å spille litt på sex. Ironisk nok illustrerer dette ganske godt forskjellen på de to kandidatene. Den ene er liksom kul og den andre har muligens en eller flere kjepper i ræva.

På scenen er det tilsynelatende ingen under 50 år, med hele to spørsmål stilt fra 90-åringer. Han ene fortalte at han var veldig glad i å skrive brev og han andre foreslo masse økonomiske kutt i regjeringen, hvor det virket som han hadde sittet med en kalkulator foran seg og en finger i været. Attpåtil husket han ikke helt hvilke kutt han ville gjøre og hvorfor, så Fredrik Solvang måtte hjelpe til.

– Det er klart jeg stoler mye mer på en 93-år gammel senil mann, enn jeg gjør på de som sitter på stortinget, uttaler Lars Mork, førsteåring på ØKAD.

Når studentene nærmest har sovnet, kommer det endelig et spørsmål fra en ung person. En 14-åring spør kandidatene hvor mye skjermtid de har og du ser den siste lille livsgnisten forlate både studentene og kandidatenes øyne.

– Jonas er desidert mest pick me der han kun har 1,5 time skjermtid, men det hele forklares heldigvis av at han bare er gammel og ser dårlig, så han bruker heller iPad, sier Klara Kork, sykepleierstudent.

På tampen av kvelden kommer endelig en student til ordet for å spørre hva politikerne skal gjøre for de unge. Robot-Sylvi lover kutt i innvandring slik at det blir enklere for de unge å komme seg inn på boligmarkedet. Det er jo tross alt innvandrere som dominerer boligmarkedet i Norge. De tre FPU-erne i salen jubler.

Young, wild & (caries) free

Hos Oris Dental får du som er ung eller student rabattert pris på tannsjekk og behandling!

Studentrabatt hos Oris Dental

Hos oss får du 10 % studentrabatt på tannsjekk og annen tannbehandling.* Rabatten kan benyttes ved følgende tannklinikker:

- Oris Dental Sanden
- Oris Dental Leutenhaven
- Oris Dental Munkegata
- Oris Dental Lykkegården
- Oris Dental Sirkus Shopping

*Gjelder ikke spesialistbehandling.

25-28 år og bosatt i Trøndelag?

Da kan du få dekket 75 % av behandlingskostnadene ved våre klinikker.

Støtteordningen er i regi av Trøndelag fylkeskommune, og omfatter kun nødvendig tannbehandling.

Les mer om ordningen på:
orisdental.no/25-28-ar-trondelag

*Kan ikke kombineres med studentrabatten.

Bestill time

Skann QR-koden og velg klinikk, behandler og tid.

